15. 1959/II = l. 155-309; kpe

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
POŠTNI PREDAL 47 N
NOVA GORICA

TRST, sreda
1. julija 1959
Leto XV. - Št. 155 (4309)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 1.440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Nove demonstracije v Torre del Greco
Protest CGIL proti ravnanju oblasti

Tajništvo CGIL je sklenilo posredovati pri vladi, da se spor končno reši - Sindikalni predstavniki bančnih nameščencev zahtevali sprejem pri ministru za delo - Nadaljuje se vsakodnevna dveurna stavka kovinarjev - Tudi železničarji napovedujejo stavko

NEAPELJ, 30. — Po včerajšnjih popoldanskih incidentih v Torre del Greco so se okoli ene ure po polnoči incidenti ponovili. Prišlo je do novih spopadov med demonstranti in varnostnimi organi. Ranjenih je bilo okoli 20 ljudi, od katerih 8 karabinjerjev.

Po 22. uri, ko se je ozračje nekoliko pomirilo, se je pred kasarno karabinjerjev zbrala velika množica, ki je čakala na izid posredovanja posebne delegacije, ki so jo sestavljali poslanci in občinski svetovalci mesta in ki so zahtevali od kvestorja in karabinjerskega poveljnika izpustitev aretiranih demonstrantov.

Delegaciji je uspelo doseči, da so izpustili samo 4 demonstrante. Ostale so pa prijavili sodišču.

Ker je množica demonstrantov glasno protestirala, so jih začeli varnostni organi razganjati, kar je demonstrante še bolj razburilo. Prišlo je do novih spopadov in demonstranti so se branili z metanjem kamenja na varnostne organe, ki so jih napadali. Metali so kamenje tudi v okna karabinjerske kasarne. Aretirali so 72 demonstrantov, od katerih so pozneje obdržali 69 in jih poslali v zapore v Neapelj. Med včerajšnjimi demonstracijami so varnostni organi tudi streljali.

Danes je ves dan bilo v mestu zelo napeto, popoldne pa se je na glavnem trgu znova zbrala večja množica, ki je sprejela z žvižganjem varnostne organe, ki so spet pridrveli s kamioni in jih začeli razganjati. Ves dan je večina trgovin zaprta. Po ulicah in v bližini javnih poslopij stražijo večje skupine karabinjerjev in policijskih agentov. Nocoj so aretirali drugih 7 ljudi, ki jih obtožujejo žalitve varnostnih organov. Nekaj po 19. uri je prišlo do novega spopada v neki stranski ulici poleg glavnega trga, pri čemer so aretirali dva demonstranta.

Torre del Greco je eno najvažnejših velikih pomorskih centrov v Italiji. Stavka pomorščakov se med prebivalstvom močno občuti in zato je prebivalstvo solidarno s stavkajočimi, ki jih je podprlo tudi z demonstracijami. Prebivalstvo je demonstriralo, ker vlada s pomočjo svojih upravnih in varnostnih organov odločno podpira brodarje, ki so zaradi tega še bolj zaostrili svojo nepopustljivost in odrekajo najbolj elementarne pravice in zahteve pomorščakom, med katerimi so na pr. tudi zahteve za imenovanje notranjih komisij na ladjah. Sam minister za trgovinsko mornarico Jervolino je s svojimi večkratnimi izjavami, da se ne misli pogajati, dokler stavka traja, močno podprl brodarje. Prav tako jih podpira ves desničarski tisk, ki oporeka pomorščakom pravico do stavke. In to še ni dovolj. Ponekod so stavkajoče s pomočjo policije odstranili z ladij, drugod so šli celo tako daleč, da so jih prijavili sodišču. Zato je razumljivo, da je prebivalstvo v Torre del Greco zgubilo potrpljenje in šlo na ulice, da pokaže ves svoj srd proti takemu ravnanju.

Tajništvo CGIL, ki se je danes sestalo, da prouči nastali položaj, je odločno protestiralo zaradi včerajšnjih dogodkov v Torre del Greco in izreklo vso solidarnost z ranjenimi in aretiranimi delavci.

Tajništvo poziva vse sindikalne organizacije, naj bodo solidarne s stavkajočimi pomorščaki, ter potrjuje, da bo jutri sestanek med izvršnim odborom zveze pristaniških delavcev in sindikalnih organizacij pomorščakov, da odločajo o zaostritvi borbe na eni strani ter o razvoju solidarnostne akcije pristaniških delavcev ,ki se je že začela v Trstu, Genovi in Neaplju s strani pristaniških delavcev.

Poleg tega je tajništvo CGIL sklenilo posredovati pri vladi za celotno proučitev vseh vprašanj, ki so v zvezi s sedanjim sporom, zato da pride do pravične rešitve.

V začetku tretjega tedna stavke bančnih nameščencev javljajo sindikalne organizacije, da je odstotek stavkajočih prav tako visok kakor do sedaj. Tajništva sindikalnih organizacij javljajo, da so zahtevale sprejem pri ministru za delo, da zvedo o izidu njegovega zanimanja za rešitev spora.

Tajništvo FIOM (CGIL) izjavlja v posebnem poročilu, da z zadoščenjem ugotavlja popoln uspeh vsedržavne stavke kovinarjev 26. in 27. junija in prav tako se v vseh tovarnah v veliki meri izvaja sklep o vsakodnevni dveurni stavki. Za 3. julija zjutraj je tajništvo FIOM sklicalo sejo izvršilnega odbora v Milanu, da se sporazumejo o nadaljnji akciji, o kateri se bodo nato dogovorili z drugimi sindikalnimi organizacijami na sestanku, ki bo istega dne popoldne.

Glavni tajnik CISL Storti je sporočil, da bo imel v četrtek zjutraj tiskovno konferenco, na kateri bo govoril o sedanjem sindikalnem položaju in obrazložil stališče CISL s tem v zvezi.

Poleg omenjenih stavk se nadaljuje tudi stavka delavcev, nameščenih v kamnolomih in delavnicah za klesarski material.

Sindikalne organizacije delavcev prehrambene stroke so potrdile za jutri 1. julija novo vsedržavno 24-urno stavko za nameščence v tovarnah testenin, v mlinih in rižarnah.

Tudi železničarji, nameščenci cestne železnice in avtobusnih prog, včlanjeni v CGIL so sklenili, da bodo v juliju proglasili prvo vsedržavno stavko, kakor bo pozneje določil centralni odbor federacije. Akcija se bo začela, ker namerava ministrstvo za transporte ukiniti postranske železniške proge in tramvajske proge izven mest ter jih nadomestiti z avtobusnimi progami. Poleg tega se pritožujejo, ker so opustili načrt zakona o izboljšanju položaja nameščencev na avtobusnih progah.

—«»—

Naser o Izraelu

KAIRO, 30. — V dolgem intervjuju, ki ga objavlja danes «Al Ahram», napada predsednik Naser Izrael in poudarja, da je Izrael «nevarnost številka eden vseh držav, ki se borijo za svobodo in neodvisnost», ter dodaja, da spor z ladjo «Inge Toft» ni bil incident, pač pa «premišljeno spletkarjenje». Kakor je znano, so oblasti ZAR 21. maja ustavile dansko ladjo «Inge Toft», ki je skozi Sueški prekop prevazala v Hong Kong tovor izraelskega blaga.

«Spletkarjenje z ladjo «Inge Tot», dodaja Naser, ima tri smotre: likvidacijo palestinskega vprašanja (Izrael misli, da bo ohladitev odnosov med SZ in ZAR onemogočila sovjetski veto proti morebitni resoluciji Varnostnega sveta proti ZAR); izolacija ZAR predvsem z oškodovanjem njenih odnosov s SZ in ZDA ter infiltracija izraelskih elementov v afriško-azijske države z namenom, da se med njimi in ZAR povzročijo spori.

«ZAR bo ostala odločno na svojem stališču proti izraelski plovbi po Sueškem prekopu, poudarja Naser. Zadeva z ladjo «Inge Toft» nima nič opraviti s svobodo plovbe po Sueškem prekopu, pač pa gre za pravice palestinskih Arabcev in za napadalne ambicije Izraela. Prava nevarnost, dodaja Naser, ni Izrael, pač pa države, ki so za to državo.»

To izjavo so objavili malo pred današnjim prihodom tajnika OZN Hammarskjoelda, ki se bo razgovarjal s predsedniki ZAR o palestinskem vprašanju.

Danes v Beli hiši nov razgovor Eisenhowerja s Frolom Kozlovom

Še prej se bo Kozlov sestal s Herterjem - Sinoči sta Nixon in Kozlov poudarila važnost teh razgovorov za medsebojno sporazumevanje - Herter izjavlja, da so izjave Gromika o Ženevi «zanimive»

WASHINGTON, 30. — Podpredsednik sovjetske vlade Kozlov je odpotoval danes popoldne iz New Yorka v Washington. Se prej si je ogledal tovarno igrač v predmestju New Yorka. Iz New Yorka je odpotoval z avtomobilom v Camden v državi New Jersey, kjer si je ogledal 'adjedelnico, v kateri gradijo prvo ameriško tovorno ladjo na atomski pogon. Od tu je Kozlov s svojim spremstvom odpotoval v Filadelfijo, nato pa z letalom v Washington, kamor je prispel okoli 22. ure.

Na letališču sta Kozlova sprejela podpredsednik Nixon in pomočnik državnega podtajnika Murphy. Ob prihodu na vojaško letališče v Washingtonu, je imel Kozlov kratek govor po mikrofonu ameriške televizije.

Odločno se je zavzemal za obnovitev prijateljstva, ki je vezalo SZ in ZDA v drugi svetovni vojni.

Kozlov je poudaril, da je sovjetsko-ameriško prijateljstvo odločilen činitelj za ohranitev miru v svetu, in pripomnil, da se mu zdi, da je potrebno premagati nekatere nepotrebne nesporazume, ki so nastali ob koncu vojne, ter vzpostaviti odnose prijateljstva in sodelovanja, ki so obstajali med obema državama med vojno proti skupnemu sovražniku.

Kozlov, ki je govoril v ruščini, je nadaljeval, da je med prvim stikom v ponedeljek popoldne s predsednikom Eisenhowerjem in z drugimi ameriškimi osebnostmi med obiskom sovjetske razstave v New Yorku, ugotovil, da se tudi v ZDA želi, da bi se našla govorica medsebojnega prijateljstva in razumevanja s SZ.

Zaključil je z besedami, da se odnosi med SZ in ZDA morejo in morajo razvijati v prijateljskem duhu in to v interesu svetovnega miru.

Pred Kozlovom je Nixon izrekel prepričanje, da bodo razgovori, ki jih bo Kozlov imel v Washingtonu z Eisenhowerjem in z drugimi vladnimi osebnostmi, koristni in da bodo prispevali k iskanju rešitve medsebojnih vprašanj.

Ameriški državni tajnik Herter je danes izjavil, da dvomi, da bi jutrišnji razgovori s Kozlovom lahko premaknili razgovore med Vzhodom in Zahodom o Berlinu z mrtve točke, na kateri so obtičali.

Ko so ga časnikarji vprašali, ali pričakuje, da bi med jutrišnjimi razgovori, ki jih bosta on in Eisenhower imela s Kozlovom, prišlo do nečesa bistvenega, je odgovoril: «Niti ne vem, ali bo Kozlov razpravljal o vprašanjih zunanje politike. Sicer pa kakor veste, to ni njegovo področje.»

Na vprašanje, kaj misli o Gromikovih izjavah v zvezi z ženevskimi razgovori, je Herter izjavil, da hoče te izjave bolje proučiti, preden jih v podrobnostih komentira. Vendar je pripomnil, da so izjave «zanimive».

miko sprejel etiopskega zunanjega ministra

Opoldne je prezidij vrhovnega sovjeta SZ priredil v Kremlju kosilo na čast etiopskemu cesarju. Med kosilom je Hruščev v svojem govoru poudaril, da je Etiopija edini otok narodne neodvisnosti in svobode v Afriki, ki je v verigah kolonialistov.

«Sovjetska zveza, je dodal Hruščev, hoče neodvisno in procvitajočo Etiopijo. Sovjetska zveza nima posebnih interesov niti v Etiopiji niti v drugih deželah.

V svojem odgovoru je cesar s hvaležnostjo omenil, da Sovjetska zveza ni hotela sprejeti in priznati izvršenega dejstva, ko je Italija leta 1936 zasedla Etiopijo. Prav tako se je s hvaležnostjo spomnil sovjetske pomoči Etiopiji v preteklosti.

Po kosilu je imel Haile Selasi nov razgovor s Hruščevom ob navzočnosti Vorošilova in Mikojana.

Izraelski parlament odobril dobave orožja Nemčiji

JERUZALEM, 30. — Izraelski parlament je nocoj zavrnil s 57 glasovi proti 5 in 37 vzdržanimi resolucijo o nezaupnici, ki so jo predložili komunisti in ki je zahtevala preklic dobav izraelskega orožja Zahodni Nemčiji.

Predsednik vlade Ben Gurion pa je predložil resolucijo proti razveljavitvi pogodbe o dobavah orožja Zahodni Nemčiji.

Tudi parlamentarna komisija za obrambo in zu zunanje zadeve je sklenila z 9 glasovi proti 6 zavrniti vse predloge za razveljavitev dobave orožja Zahodni Nemčiji.

Dva ministra stranke «Ahdut Avoda» nista bila navzoča na današnji jutranji seji vlade.

Bolj razgibano politično življenje v Rimu

Hudi očitki opozicije Segnijevi vladi ker noče izvesti deželnih avtonomij

Vlada je sprejela podrobnosti glede razpisa državnega posojila - Segni in Pella sta za konec septembra povabljena v Washington - Aktivnost posameznih struj KD pred bližajočim se kongresom

(Od našega dopisnika)

RIM, 30. — Danes je bila napovedana seja ministrskega sveta. Ministri so najprej na predlog ministra za proračun in zaklad Tambronija potrdili zakonski odlok, ki pooblašča vlado za izdajo zakladnih bonov z zapadlostjo 1. oktobra 1966 za znesek, ki ne bo presegal 300 milijard.

Nadalje je vlada odobrila za program investicij, ki jih bo mogoče finansirati z državnim posojilom, na raznih področjih gospodarstva.

Po seji, ki se je končala ob 14,15, je dal minister Tambroni časnikarjem nekaj izjav. Povedal je, da bodo vsako leto izžrebane premije, in sicer bo prvi izžrebani prejel 10 milijonov, štirje naslednji po 5 milijonov ter nadaljnjih 20 vsak po 1 milijon.

Tambroni je nato navedel, kaj se vse namerava narediti s sredstvi posojila. Tako bodo med drugim dokončali dela, ki so bila prekinjena v Reggiu Calabria in v Messini in ki se nanašajo še na posledice potresa l. 1908, pa tudi na posledice zadnje vojne. Obnovili bodo pristanišče v Genovi, nadaljevali dela za zaščito tistih krajev, ki so ogroženi zaradi plime in morske erozije, dokončali pristanišče v Fiumicinu in še razna druga dela.

Na področju poljedelstva je določeno finansiranje del v Padski delti, kjer je tudi treba zemljo zaščititi pred poplavami in morskim preplavljenjem. Nadalje nameravajo izvesti razne izboljšave v korist gorskih krajev itd. Na področju železnic je Tambroni navedel več izboljšav raznih prog, vendar gre z nekaj izjemami predvsem za proge na jugu.

Določeno je, da bodo znatne vsote uporabljene tudi na znanstvenem področju, za razvoj turizma itd.

Kakor je bila danes vladna seja vredna zanimanja opazovalcev, tako je pritegnila njih pozornost vest, da je veleposlanik ZDA Zellerbach izročil Segniju in Pelli vabilo, naj prideta v dneh od 30. septembra do 2. oktobra v Washington. Seveda je predstavnik zunanjega ministrstva, ko je sporočil to vest, takoj dodal komentar, v katerem poudarja važnost tega stika na visoki ravni med italijansko in ameriško vlado. To naj bi obenem potrjevalo, kako italijanska vlada sodeluje pri oblikovanju zahodne zunanje politike.

Zdi se pa, da je to vabilo prišlo Segniju in Pelli zelo prav bolj zaradi tega, da se s tem prikrije ne preveč ugodno sprejeta francosko-italijanska zahteva, da se skliče zahodna konferenca pred nadaljevanjem ženevske konference. London je namreč na to zahtevo že negativno odgovoril, pa tudi v Ameriki ne kažejo posebne vneme zanjo.

V senatu, kjer so razpravljali o proračunu notranjega ministrstva, se je govorilo o dogodkih v Torre del Greco. Govorilo pa se je tudi o deželnih avtonomijah in tu je zlasti Gianquinto (KPI) izrekel na račun vlade mnogo očitkov. Dejal je, da vlada zopet navaja vzroke zgolj tehničnega značaja, če še do sedaj ni prišlo do izvajanja tistih ustavnih določil, ki se nanašajo na lokalne avtonomije in deželno ureditev. Taki vzroki, ki so sicer že zastareli, se pa sedaj zagovarjajo na način, ki kaže pravi prezir do dela ustavodajne skupščine in do določil v ustavni listini. Parlamentarna večina poudarja, da je treba biti pri izvajanju ustave silno previden, kakor da bi to, kar zahteva italijansko ljudstvo, predstavljalo nepopravljivo nevarnost za državo. Gianquinto je poudaril, da je treba iskati pravih vzrokov, da ne pride do deželnih avtonomij, v hipoteki, ki jo je na osnutek zakonskega odloka Segnijevo vlado položila desničarska večina, ki je protiregionalistično usmerjena.

Glede istega vprašanja je vlado kritiziral tudi socialist Busoni, medtem ko je Pellegrini predložil resolucijo za ustanovitev dežele s posebnim statutom Furlanija - Julijska krajina.

Na področju strankarskega življenja vlada velika živahnost zlasti v Krščanski demokraciji. Vzrok za to je bližnji kongres stranke. Sestajajo se razne struje in strujice. V četrtek se bodo v Rimu sestali deželni in pokrajinski tajniki stranke. Tajnik KD Moro bo ob tej priložnosti pozval vse k enotnosti, to se pravi, naj se vsi strnejo okrog njega. Vprašanje pa je, koliko ga bodo poslušali.

Danes sta se sestala oba demokristjanska načelnika parlamentarnih skupin, Piccioni in Gui. Predvsem sta govorila o izvolitvi naslednika prof. Braciju v ustavnem sodišču. Zvečer so se zaradi tega vprašanja sestali načelniki vseh skupin, da bi se ugotovilo, če je možnost, da pride do sporazuma o novem sodniku ustavnega sodišča, ki ga bo moral parlament izvoliti.

Skupna seja, ko bo zadevno glasovanje, bo v četrtek.

A. P.

—«»—

Francoski parlament zgubil bitko proti vladi

PARIZ, 30. — Skoraj soglasno so poslanci francoske skupščine odobrili nocoj tako imenovani «načrt Pinay» o gospodarskih ukrepih v državi, ki predvidevajo 1.330 milijard frankov izdatkov v treh letih.

Na drugi strani pa se je zvedelo, da je parlament dokončno zgubil svojo bitko z vlado. Ustavni svet je namreč zavrnil zahtevo, ki bi dovolila parlamentu pravico, da se formalno izreče enkrat tedensko o politiki vlade.

Socialisti in druge opozicijske stranke so zahtevali pravico predlaganja resolucij in glasovanja o njih, in sicer po odgovorih, ki jih vlada enkrat tedensko daje o svoji politiki na vprašanja parlamentarcev.

V Pariz je danes prišel maroški ministrski predsednik Abdalah Ibrahim, ki se zavzema za sporazum o ustavitvi vojne v Alžiriji. Pred prihodom v Pariz se je Abdalah Ibrahim razgovarjal s člani alžirske vlade v Kairu. Njegovemu obisku v Parizu bo prve dni avgusta sledil obisk maroškega kralja Mohameda, ki se bo sestal z de Gaullom.

V Parizu je danes član alžirske osvobodilne fronte ustrelil nekega alžirskega izdajalca. Ustrelil je zatem še policijskega agenta, ki ga je skušal aretirati. Uspelo mu je nato zbežati.

—«»—

O zahodnem sestanku pred 13. julijem

LONDON, 30. — V poučenih krogih izjavijajo, da ni nobene spremembe v britanskem stališču glede predlogov za sklicanje zahodne konference pred 13. julijem. Zato je verjetno da angleška vlada ne misli sprejeti belgijske uradne zahteve, naj se še pred omenjenim dnem skliče svet zunanjih ministrov NATO.

Belgijski predlog je do sedaj sprejela luksemburška vlada, medtem ko se nizozemska vlada še ni odločila in čaka na prejšnji sestanek stalnih predstavnikov NATO v Parizu, na katerem bodo govorili o tem.

V Washingtonu pa izjavljajo v nekaterih krogih, da se bodo 12. julija prav gotovo sestali v Ženevi zunanji ministri ZDA, Velike Britanije, Francije, Zahodne Nemčije in Italije. Pripominjajo, da bi sklicali sestanek vseh zunanjih ministrov NATO, če bi imeli čas pripraviti ga.

Predstavnik Foreign Officea pa je v Londonu izjavil, da sedaj proučujejo italijanski in francoski predlog o sestanku petih zunanjih ministrov.

—«»—

Danes odgovor de Gaulla Mac Millanu

PARIZ, 30. — V poučenih krogih se je izvedelo, da bo general de Gaulle uradno odgovoril jutri na vabilo Mac Millana v imenu kraljice Elizabete, naj prihodnjo pomlad obišče Veliko Britanijo. Zatrjuje se, da bo de Gaulle vabilo sprejel, toda ne bo določen datum obiska.

—«»—

BEAUFORT, 30. — Sodišče v Beaufortu v Južni Karolini je priznalo nekega 19-letnega ameriškega mornarja za krivega zaradi nasilja nad 47-letno črnko. Porota ni priporočala pomilostitve. Zato bo sodišče zelo verjetno izreklo smrtno obsodbo proti mornarju. Toda njegov zagovornik je zahteval nov proces.

General Pacheco je odstopil

BUENOS AIRES, 30. — Danes so uradno javili, da sta državni tajnik za vojno general Hector Solanas Pacheco in podtajnik za vojno general Rosendo Fraga odstopila.

General Pacheco je bil že enkrat ponudil ostavko predsedniku Frondiziju, in sicer takoj v začetku spora s številnimi višjimi vojaškimi voditelji. Toda Frondizi ni ostavke sprejel.

Kot morebitni naslednik generala Pacheca se omenja general Hector Lombardi.

—«»—

Razgovori v Moskvi Hruščev-Selasi

MOSKVA, 30. — Predsednik sovjetske vlade Hruščev se je danes razgovarjal v Kremlju z etiopskim cesarjem Selasijem. Navzoč je bil tudi sovjetski zunanji minister A. Gromiko. Se prej se je Haile Selasi sestal z maršalom Vorošilovom, medtem ko je Gro-

Poročilo Svetislava Stefanovića

Zavarovanje kmetovalcev in spremembe kazenskega zakona

Zaključek zasedanja zvezne skupščine FLRJ

BEOGRAD, 30. — Zvezna ljudska skupščina je končala danes svoje zadnje zasedanje pred poletnimi počitnicami, ki bodo trajale do 31. avgusta. Skupščina je med drugim sprejela predlog zakona o spremembah in dopolnitvah kazenskega zakona, s katerim se ne izpremeni kazenska politika v svojih osnovah ,temveč se teži k nadaljnji humanizaciji pri izvajanju represivnih ukrepov. Državni tajnik za notranje zadeve, Svetislav Stefanović, je v svojem poročilu poudaril, da kazenska politika Jugoslavije izhaja od predpostavke, da je kaznovanje nujno zlo in da je potrebno to sredstvo uporabljati, ko druga sredstva — preventivna in vzgojna — ne zadostujejo za pobijanje tistih aktivnosti, ki so za družbo nevarna.

Smrtna kazen je ohranjena, toda izrekala se bo samo za izredno hude zločine. Omejen je tudi obseg izrekanja kazni odvzema svobode, a čas trajanja strogega zapora je znižan od 20 na 15 let. Kazenska dejanja proti ljudstvu in državi se bodo kaznovala tako kot doslej, ne glede na to, da se je število takih kazenskih dejanj zmanjšalo in so kazenska dejanja proti državi in ljudstvu zelo redko ali pa se sploh ne pojavljajo.

«Mi se ne moremo odpovedati kazenskemu pregonu in obsodbi kot sredstvu v borbi za neodvisnost in varnost naše države, ker so nas dosedanje izkušnje naučile, da moramo biti v tem pogledu še prav posebno budni,» je dejal Svetislav Stefanović. «Število kazenskih dejanj proti ljudstvu in državi pada. Toda istočasno moramo ugotoviti, da sovražna dejavnost proti naši državi ni prenehala in da se še vedno srečujemo z zelo različnimi oblikami napadov na naše ljudsko oblast, na našo družbeno ureditev in varnost države.»

Glede kritike politike do takih imenovanih političnih krivcev, je Stefanović dejal, da so v tej kritiki neresnične trditve, da se v Jugoslaviji posamezniki kaznujejo samo zaradi kritike sistema. Tu gre za pozivanje na načelno rušenje sistema oblasti kakor tudi o zlonamernem prikazovanju naših družbeno-političnih razmer.

Skupščina je na tem zasedanju sprejela tudi zakon o socialnem zavarovanju kmetovalcev. Na ta način se praktično uresničuje zdravstvena zaščita vsega prebivalstva Jugoslavije.

—«»—

Jugoslov. parlamentarci v Foreign Officeu

LONDON, 30. — Člani zvezne ljudske skupščine dr. Vladimir Bakarić, dr. Aleš Bebler in Dragi Stamenković, ki se nahajajo na privatnem obisku v Londonu, so obiskali danes državnega ministra v Foreign Officeu, Ormsby Gorea, s katerim so se razgovarjali o aktualnih mednarodnih vprašanjih.

—«»—

Misija dobre volje FLRJ prispela v Mehiko

MEXICO CITY, 30. — Ves mehikanski tisk objavlja na prvih straneh vest o prihodu jugoslovanske misije dobre volje pod vodstvom dr. Vladimira Popoviča, člana zveznega izvršnega sveta FLRJ. «Tito pošilja Mehiki poziv na mirno koeksistenco», poudarjajo časopisi. Misija bo bivala v Mehiki pet dni.

Člane misije je danes sprejel predsednik republike, kateremu je Popović izročil Titovo osebno pismo. Med razgovorom je prišla do izraza obojestranska želja, da se sodelovanje med obema državama poglobi.

Člani misije so obiskali tudi zunanjega ministra in ministra za finance. Ob tej prvi izmenjavi mišljenj, so soglasno ugotovili možnost razvoja sodelovanja med obema državama, zlasti na gospodarskem področju.

—«»—

V Benetkah se je povečala radioaktivnost

BENETKE, 30 — V dežju, ki je padel v Benetkah včeraj in nocoj, so ugotovili višji odstotek radioaktivnosti kot normalno. Pri merjenju s števcem «Geiger» so ugotovili, da se je radioaktivnost od normalne povprečnosti 75 udarcev na minuto dvignila na več kot 100.

—«»—

Danes se začnejo X. dubrovniške igre

DUBROVNIK, 30. — *V Dubrovnik je prispel danes Dodoljub Čolaković, podpredsednik zveznega izvršnega sveta, ki se bo jutri udeležil svečane otvoritve letnih iger kot zastopnik predsednika Tita. Na naravnih odrih bodo letos v dveh poletnih mesecih, kolikor bodo trajale X. dubrovniške letne igre, izvedli 88 glasbenih, dramskih in folklornih nastopov. Sodelovalo bo okrog 1500 izvajalcev. Med drugim bodo tudi letos predvajali Shakespearovega «Hamleta» na trdnjavi Lovrijenac.*

Letalo padlo na šolo 16 mrtvih, 90 ranjenih

NAHA (Okinava), 30. — Neko ameriško vojaško letalo je padlo na šolo v Nahi, pri čemer je nastal požar. 16 ljudi je zgubilo življenje, 90 pa jih je bilo ranjenih.

Pilot letala je ugotovil motnje v motorju. Najprej se je skušal vrniti na letališče, od koder je odletel. Ko pa je imel s tem težave, in ker je v letalu nastal požar, je usmeril letalo izven mesta. Toda nenadoma je v letalu nastala eksplozija in pilot se je spustil s padalom. Letalo, ki je ostalo brez pilota, je tedaj padlo prav na šolo, kjer je bilo več otrok. Okoli 30 hiš je bilo uničenih. Bojijo se, da bodo našli še druge žrtve pod ruševinami hiš.

—«»—

Sneg v Alpah

LJUBLJANA, 30. — Na Triglavskih in Kamniških Alpah je danes ponoči zapadel sneg na višini nad 2000 metrov. Na Kredarici (2500 metrov) je sneg visok 20 centimetrov.

Protest Pankowa zahodnim državam zaradi današnjih volitev v Berlinu

Britanski odgovor na sovjetsko noto v zvezi z današnjimi predsedniškimi volitvami

BERLIN, 30. — Vzhodnonemško zunanje ministrstvo javlja, da je vzhodnonemška vlada danes izročila note zahodnim državam in odločno protestirala, ker so izbrali Berlin kot sedež za volitve predsednika Zahodne Nemčije, ki bodo jutri.

V izjavi, ki jo je izročil časnikarjem, pravi zunanji minister Vzhodne Nemčije, da so note izročili s posredovanjem češkoslovaškega zunanjega ministrstva diplomatskim predstavništvom zahodnih držav.

Note poudarjajo, da predsedniške volitve v zahodnem Berlinu kažejo, da skuša Zahodna Nemčija s pomočjo zahodnega Berlina nadaljevati izzivalno politiko proti Vzhodni Nemčiji in drugim evropskim državam.

«Zaradi tega vlada Vzhodne Nemčije odločno protestira proti tem ukrepom in poživljavci te politike, nadaljuje izjava, bodo morali nositi vso odgovornost za vse, kar bo sledilo.»

Jutri bo v vzhodnem Berlinu zborovanje predstavnikov ljudske fronte. Glavni govorniki bodo zunanji minister Lothar Bolz in predsednik ljudske fronte prof. Correns.

Kancler Adenauer je prišel v zahodni Berlin davi z letalom. V Berlinu bo ostal do jutri zvečer. Spremljalo ga finančni minister Etzel, obrambni minister Strauss in predsednik demokristjanske parlamentarne skupine Krone. Kakor je znano, so bili za novega predsednika republike izbrani trije kandidati. Demokristjani so izbrali sedanjega ministra za kmetijstvo Luebkeja, socialdemokrati prof. Schmida, liberalci pa podpredsednika Bundestaga Beckerja.

Na podlagi ustave voli novega predsednika «zvezna skupščina», ki jo sestavlja 519 poslancev Bundestaga in ravno toliko drugih delegatov deželnih parlamentov, ki so sorazmerno razdeljeni med dežele na podlagi rezultatov zadnjega ljudskega štetja. Tako bo Porenje-Vestfalija, ki je največja dežela, poslalo 147 delegatov, Posarje, ki je najmanjša dežela, pa 10. Po prvem neuspešnem glasovanju se lahko pismeno prijavijo novi kandidati. Takoj po izvolitvi predsednika se skupščina razpusti.

V zvezni skupščini, ki bo volila predsednika, ima demokristjanska stranka 517 glasov. Če bodo njenega kandidata podprle druge manjše skupine, bo lahko izvoljen pri prvem glasovanju. Socialdemokratski kandidat Schmid lahko računa na 386 glasov svoje stranke, medtem ko razpolaga liberalni kandidat Becker s 85 glasovi liberalcev. Obe stranki sta sklenili, da bosta do kraja podpirali svojega kandidata.

Nemška stranka, ki je v koaliciji z demokristjani, ima 24 glasov, toda sklenila je, da ne bo podprla nobenega od sedanjih kandidatov.

Pozno popoldne sta zahodnoberlinski senat in mestni svet priredila sprejem na čast članom zvezne skupščine.

Predstavnik Foreing Officea je v Londonu izjavil, da bodo britanski odgovor na sovjetsko noto o predsedniških volitvah v Zahodni Nemčiji izročili danes v Moskvi. Ni pa bilo sklenjeno, ali bo vsebina note objavljena.

Mc Millan o veliki možnosti uspeha konference o jedrskih eksplozijah

Sovjetska zveza pripravljena na nove koncesije

LONDON, 30. — Angleški ministrski predsednik Mac Millan je izjavil danes v spodnji zbornici, da je še vedno mnenja, da so za ženevsko konferenco o nadzorstvu nad jedrskimi poizkusi «široke možnosti uspeha». Na razna vprašanja je Mac Millan pripomnil: «Konferenca počasi toda odločno napreduje. Utegnila bi priti do točke, ko bo potrebno sprejeti življenjsko važne odločitve. Se vedno mislim, da so široke možnosti uspeha. Če se bo to zgodilo, bomo dosegli najvišjo nagrado, po kateri težimo, ker bi nam to dalo ne samo ustavitev poizkusov, kar je zelo dobra stvar, pač pa tudi prvikrat sistem mednarodnega nadzorstva. Mnenja sem, da je za to nagrado vredno čakati in delovati, ker je največja od vseh.»

Se prej je neki laburistični poslanec pozval Mac Millana, naj predlaga Eisenhowerju in Hruščevu, da bi sedaj podali izjavo o tej zadevi. Ta izjava bi morala poudariti, da ZDA, SZ in Velika Britanija ne mislijo obnoviti jedrskih poizkusov med pogajanji za uvedbo učinkovitega nadzorstvenega sistema.

Mac Millan je odgovoril: «Naš glavni namen je doseči splošen sporazum, ki naj ga spremlja dejanski sistem nadzorstva. Medtem se konferenca nadaljuje in ne delajo se poizkusi.»

Voditelj opozicije Gaitskell je vprašal Mac Millana, ali misli na to, da bi bilo potrebno podati predlagano izjavo. Mac Millan je spet odgovoril, da ne verjame, da bi tak predlog v sedanjem trenutku bil najboljši način za pozitiven zaključek pogajanj. Dodal pa je: «Vendar ne izključujem, da bi to bila ena od metod, ki bi se lahko uporabile v nekem štadiju razgovorov.

ŽENEVA, 30. — Uradno poročilo o današnji seji konference o prekinitvi jedrskih poizkusov javlja, da so delegacije proučevale vprašanja, ki se tičejo glasovanja v nadzorstveni komisiji, in o potovanjih premičnih nadzorstvenih skupin.

Voditelj sovjetske delegacije Carapkin je na tiskovni konferenci izjavil, da SZ želi sporazum o prekinitvi jedrskih poizkusov, ki naj predvsem upošteva njeno željo da se zagotovi njena varnost. V zvezi z vetom pri glasovanju v nadzorstveni komisiji je Carapkin izjavil, da je SZ pripravljena na nekatere koncesije: SZ ne bi več vztrajala pri načelu soglasnosti, kar pomeni pravico veta, če bi zahodne države sprejele naslednje sovjetske predloge: 1. Število osebja v nadzorstvenih postajah. 2. Število premičnih inspekcij. SZ bi bila pripravljena odpovedati se pravici veta v zvezi z naslednjimi točkami: 1. Zbiranje nadzorstvenega osebja. 3. Proti sprejemu sklepa, da se pošlje nadzorstvena skupina v primeru sumljive eksplozije. 4. Proti sleherni obtožbi kršitve pogodbe.

Zahodni delegati so odgovorili, da bodo skrbno proučili te predloge. Carapkin je odgovoril, da se o tej ponudbi ne da diskutirati ter da jo morajo sprejeti ali pa zavrniti.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 22,3, najnižja 14, zračni tlak 1008,9 se dviga, veter 6 km jugozahodnik, vlaga 54 odst., nebo 3/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,8, padavine 25,8 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 1. julija
Bogoslav
Sonce vzide ob 4.19 in zatone ob 19.58. Dolžina dneva 15,39. Luna vzide ob 1.22 in zatone ob 15.42.
Jutri, ČETRTEK, 2. julija
Marija

Začetek mature

Tamdiu discendum
quamdiu vivas
Seneca

Danes pričenjajo letošnji maturanti slovenskih srednjim šol — dan prej kot njihovi italijanski tovariši — pismeno maturo. V življenju teh mladih ljudi je to dokaj resen trenutek, ki se ga nekateri bolj nekateri manj zavedajo, ki so se nanj nekateri bolj nekateri manj pripravili in ki končno nakazuje nekatere z večjo nekatere z manjšo zaskrbljenostjo. Mislimo, da je bolj prav, če imajo v tem trenutku dijaki tisto resnobno zavest, da so prišli k začetku zrelostnih izpitov s tisto zavestno pripravljenostjo, ki opravičuje realno upanje, kot da če pridejo k nalogam in potem pred komisijo s tisto negotovostjo ,kjer postane vse odvisno od srečnega slučaja. Prepričani smo, da spadajo maturanti slovenskih srednjih šol v pretežni večini v prvo skupino.

Res je, ni lahko biti «popolnoma pripravljen». Toda nieresno bi bilo, če bi kdo od maturantov pričakoval to, česar jim današnja šola ni dala in jim, takšna kot je, ni mogla dati. Gotovo je, da ne nameravamo delati apologije neznanja. Prav tako ne mislimo, da so vsi, ki so prispeli do zrelostnega izpita, že tudi «zreli». Res pa je vendarle, da bi moralo v dobršni meri tako biti. «Zrelosti» ne more dati sama matura, temveč mora kandidat že priti «zrel» k maturi. Če pa je prišel k maturi «nezrel», tedaj pada precej odgovornosti na druge; na tiste, ki so ga pripravljali in ga ne dovolj pripravljenega dopustili k maturi.

Tukaj ne gre za zvračanje krivde navzgor ali navzdol. Rekli smo, da današnjim maturantom sedanja šola ni dala, česar jim ni mogla dati. Toda bilo bi popolnoma zgrešeno, če bi kdo to razumel tako, kot da gre zgolj za slabost enega samega elementa, tu konkretno učečega osebja. Pomanjkljivosti so na tem področju — o tem ni treba nikakega prikrivanja — toda krivično bi bilo, jih posploševati. Vendar je za stanje današnje šole še toliko negativnih elementov, da nima nobenega smisla ustavljati se ob njih v tem priložnostnem članku.

Toda gledati na dijaka-maturanta povsem izolirano od vseh teh okoliščin — to bi bilo zgrešeno, bilo bi neživljenjsko in bi kazalo na nepoznavanje vseh tistih elementov, ki bi jih morali tisti, ki bodo imeli opravka z maturanti — konkretno: komisije — najbolj poznati.

Prepričani smo, da bodo kandidati stopili pred komisije z zadostno prtljago zaokroženega znanja, ki naj izpriča, da dijak ni izgubljal časa in let brezplodno in da je iz gore manj važnega pod pametnim vodstvom profesorjev odbral to, kar se sme od njega brez formalistične pedantnosti zahtevati.

Matura še daleč ne pomeni kakega zaključka katerega koli študija. Ljudje, ki imajo pred seboj kandidata in to upoštevajo, delajo končno tudi sami neki izpit. Presoje vredni niso samo odgovori, temveč včasih še bolj vprašanja, ki jih kdo stavi. Res ni lahko posameznemu eksaminatorju v nekaj vprašanjih spoznati in realno presoditi kandidata, toda na splošno mora veljati, da je treba ocenjevati človeka v celoti. (Zato gotovo ni najboljši sistem komisij, ki imajo pred seboj kandidate, katerih ne poznajo. Pogosto je namreč do mature kak dijak na tem ali onem področju zrel, medtem ko se je od nekaterih področij že oddaljil. Tu ne bi bili v zadregi imenoma navajati primere, ko je šlo za ljudi, ki so postali univerzitetni profesorji in znanstveniki.)

Namen mature torej ne more biti ta, da kandidat pokaže, kaj vse zna, temveč bolj, da pokaže s p o s o b n o s t kaj znati, ali z drugimi besedami: pokaže naj, da je sposoben ž a č e t i kak resen študij. Znanja v življenju itak nikoli nihče ne bo imel preveč, kajti učiti se je treba vse življenje. Toda če je kandidat pokazal, da zna ceniti, kar mu je mogla dati srednja šola, kot osnovo za bodoče življenje, potem je v tem že precej zrelosti. In predvsem to ocenjevati bodi naloga tistih, ki bodo v kratkem imeli pred seboj naše maturante.

—«»—

Poziv kmetovalcem

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov obveščata vse kmetovalce, da bo v četrtek, 2. julija ob 18. uri skupni ogled razstave »uravnovešena krmila«. Kmetovalcem bo na razpolago strokovnjak KZ in ZMP, ki jim bo nudil podrobnejša pojasnila. Vsi, ki si želijo ogledati razstavo, naj se zberejo nekaj pred 18. uro nasproti glavnega vhoda na velesejem (na koncu Ul. Rossetti proti konjskemu dirkališču) ali pa ob 17.30 v uradih Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov v Ul. Geppa 9. Po ogledu strokovne razstave si bodo kmetovalci lahko ogledali tudi velesejem, pri čemer bodo imeli na razpolago vstopnice po znižanih cenah.

Po dolgoletni enotni borbi lonjerskih in padriških kmetov

Vojaške oblasti derekvirirale zasedena zemljišča na Hudem letu

Ukrep je stopil v veljavo včeraj - Vprašanje nepremičnin na teh zemljiščih bodo rešili sporazumno lastniki in predstavniki vojaških oblasti

Od včeraj so lonjerski in padriški kmetje zopet v posesti svoje zemlje na Hudem letu. Vojaška oblast, in sicer ravnateljstvo za dela pri vojaškem tehničnem uradu v Trstu, je namreč vsem lastnikom zemljišč na Hudem letu poslala pisma, v katerih jih obvešča, da so z dnem 30. junija 1959 vsa zemljišča derekvirirana. V obvestilu je tudi rečeno, da bodo vprašanje nepremičnin, ki so bile zgrajene na teh zemljiščih z državnim denarjem, rešili sporazumno s prizadetimi zemljiškimi posestniki in pristojnimi višjimi vojaškimi oblastmi na osnovi zakonskih določil, ki urejajo tovrstna vprašanja.

Zemljišča na Hudem letu, ki so jih najprej rekvirirale ameriške vojaške oblasti, po letu 1954 pa italijanske, so torej zopet v posesti pravih lastnikov. Zgodba Hudega leta je znana. Ko so ameriške vojaške oblasti rekvirirale zemljišča na Hudem letu ,so brez dovoljenja lastnikov zgradile na njem igrišče za golf, za katerega menijo, da je eno najlepših, če ne najlepše v Evropi. Po prihodu italijanske uprave so igrišče rekvirirale italijanske vojaške oblasti, ki so skušale doseči razlastitev celotnega kompleksa ter so ponujale kmetom smešno nizko ceno, ki pa so jo ti seveda odklonili. Ker je bilo očitno, da bi kmetje s tako prodajo utrpeli veliko škodo, saj so imeli Lonjerci in Padričani na Hudem letu najlepše travnike in pašnike, so se kot en mož uprli nameravani razlastitvi, odklonili ponujeno ceno ter zahtevali, da jim vojaška oblast zemljišča vrne. Tu sta jim priskočili na pomoč Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov, katerih predstavniki so storili vse, kar je bilo v njih moči, da bi nameravano razlastitev preprečili ter dosegli vrnitev zemlje lastnikom. Znano je, da so imeli predstavniki Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov glede tega številne razgovore tudi z najvišjimi predstavniki vojaških in civilnih oblasti ter da niso zamudili nobene prilike, da ne bi to vprašanje sprožili v primernem času in na primernem mestu.

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov sta lahko uspešno nastopali predvsem zaradi tega, ker sta uživali zaupanje in soglasje vseh prizadetih kmetovalcev, ki so lani tudi izvolili odbor z nalogo, da jih zastopa in do pokrene akcijo z namenom, da se zemljišča derekvirirajo. Tu moramo ugotoviti, da je bilo to doseženo predvsem zato, ker je med prizadetimi zemljiškimi posestniki vladala enotnost, ki je bila — kot se je sedaj izkazalo — osnovni pogoj za uspešno, čeprav dolgoletno borbo.

Toda za rešitev vprašanja Hudega leta se nista zanimali samo Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov. Znano je na pr., da sta obe kmečki organizaciji o tej zadevi zainteresirali tudi poslanca Vidalija, ki je potem interveniral v parlamentu, znano je, da je o tem vprašanju večkrat govoril v občinskem svetu svetovalec dr. Jože Dekleva, znano je tudi, da je koristi lonjerskih in padriških kmetov zastopal v pokrajinskem svetu svetovalec Marij Grbec. Vse te intervencije so končno le rodile uspeh in zemljišča na Hudem letu so zopet v rokah pravih lastnikov.

Z naše strani lahko samo čestitamo enotnemu nastopu vseh prizadetih Lonjercev in Padričanov, ki v tolikih letih borbe niso izgubili vere in zaupanja v pravico ter s svojim enotnim nastopom dosegli, da je pravica zmagala. Prav tako moramo izreči priznanje Kmečki zvezi in Zvezi malih posestnikov za njih neumorno delovanje v korist kmetov kot tudi vsem drugim predstavnikom, ki so na kakršen koli način pripomogli k rešitvi tega perečega vprašanja.

—«»—

Nova hitra pomorska proga Trst - Benetke

Danes dopoldne bo začela obratovati nova in zelo hitra pomorska proga med Trstom in Benetkami. Moderni čoln, ki bo vozil na tej progi, ima ob strani krila in drsi po morju. Zaradi tega lahko doseže hitrost tudi do 80 km na uro in porabi malo goriva. Motorni čoln, ki so ga krstili «Jadranska puščica», je zgrajen iz «peralumana», to je iz zlitine aluminija in magnezija. V njem bo prostora za približno 70 potnikov. Število moštva je zelo omejeno, saj so poleg poveljnika le še motorist, mornar in vajenec. Za potnike bo na razpolago mali bar, v čolnu pa je tudi radiotelefonska naprava za zvezo s kopnim.

Omenjeni motorni čoln bo za sedaj vozil v Benetke dvakrat na dan, dvakrat pa iz Benetk v Trst. V Trstu bo pristajal ob pomolu «Audace», v Benetkah pa pred Trgom sv. Marka.

Za sedaj bo direktna proga, brez vmesnih postajališč; ni pa izključeno, da bodo v nadaljnjem vnesli spremembe in vključili v progo druge obmorske kraje med Trstom in Benetkami. Spočetka je bilo govora, da bo ta proga samo sezonskega značaja; zagotovili pa so, da bo proga med Trstom in Benetkami obratovala redno skozi celo leto. Enosmerna vožnja bo stala 2 tisoč lir, s povratkom pa skupno tri tisoč lir

Prvič bo motorni čoln «Jadranska puščica» odpeljal v Benetke iz Trsta danes ob 9. uri ter bo prevozil 110 km morske razdalje do Benetk v eni uri in 20 minut. Zaradi tega je pričakovati, da se bo s tem sredstvom peljal v Benetke, oziroma iz Benetk v Trst marsikateri turist, pa tudi domačin; saj bo vsakogar privabila tako hitra in zanimiva vožnja po morju.

—«»—

Tržaška kvestura je z odlokom od dne 30. junija 1959, ki stopi v veljavo danes, prepovedala igranje s «flipperji» v javnih lokalih. Istočasno je ukazala, da se odvzamejo lastnikom lokalov obrtne dovolilnice za igro.

S sinočnje seje občinskega sveta

Sprejeti sklepi za gradnjo šol in občinskih naprav v Bovedu

Ali je pravilnik o osebju Acegata nezakonit? - Acegat noče znižati cene vode za namakanje vrtov, češ da «tega ne dopušča bilanca»

Na včerajšnji seji tržaškega občinskega sveta so odobrili nekaj upravnih sklepov, med katerimi so konvencija z združenimi bolnišnicami glede upravljanja dispanzerja proti spolnim boleznim, sklepi o plačilu hranarin v bolnišnicah, ki se ne dajo izterjati, ter sklep o spremembi sestava neke komisije za notranje natečaje. Bolj važna je bila odobritev sklepa o izdatku 190 milijonov lir in o dodatnem izdatku 60 milijonov lir za gradnjo šole v naselju San Sergio, drugega obroka del šole v Rocolu ter za gradnjo otroškega vrtca na Greti. Za te šole bodo najeli posojilo pri blagajni za naložbe in posojila. Del izdatkov pa bo kril vladni komisariat. Razen tega pa so odobrili tudi sklepa o jamstvih za posojilo 750 milijonov lir za gradnjo raznih občinskih naprav na Bovedu in za posojilo 170 milijonov za gradnjo šol. Dolgo so razpravljali o sklepu za natečaj za imenovanje ravnatelja naravoslovnega muzeja, toda ker se niso mogli sporazumeti, so stvar odložili.

V začetku seje pa je bilo na vrsti mnogo vprašanj svetovalcev in odgovorov odbornikov tudi na prejšnja vprašanja. Svetovalec Lonza je vprašal župana, ali mu je znano, da so nekateri inženirji vložili na državni svet priziv proti novemu organičnemu pravilniku Acegata, češ da je nezakonit. Novi pravilnik je bil namreč sestavljen in sprejet za časa komisarske uprave. Svetovalec je zahteval od župana in pristojnega odbornika pojasnila terju vprašal, ali namerava občinski odbor predlagati globljo proučitev novega pravilnika, da se sprejmejo potrebne spremembe. Nadalje je vprašal, ali ne namerava odbor suspendirati novi organični pravilnik in s tem tudi sklepe, s katerimi so že odredili napredovanje osebja.

Prof. Lonza je tudi vprašal, ali je občinski odbor seznanjen s kriteriji obnovitve delovne pogodbe v Acegatu. 8. in 9. julija se namreč sestanejo sindikalni predstavniki in predstavniki mestnega podjetja. Če bi predstavniki Acegata zopet vztrajali na tem, da se skleneta za osebje ločeni pogodbi, utegne priti do podobnega položaja kot marca 1957. leta, ko smo bili priča dolgotrajnim stavkam. Končno je Lonza vprašal župana, ali ve za članek v avstrijskem listu «Die Presse», ki neugodno ocenjuje tržaški gospodarski položaj. Kar se tiče Acegata, je župan rekel, da ne more odgovoriti takoj, glede omenjenega lista pa je dejal, da smo v Trstu že vajeni takega pisanja.

Odbornik Geppi je odgovoril na neko staro vprašanje glede del za vzdrževanje šol. Rekel je, da bodo za popravilo in vzdrževanje šol porabili med počitnicami 90 milijonov lir. Med temi šolami so tudi šole pri Sv. Ani, v Križu, na Katinari in v Trebčah.

Na vprašanje dr. Pincherleja je odbornik Visintin odgovoril, da Acegat ne namerava znižati cene vode za namakanje vrtov, češ da tega ne dopušča bilanca. Dr. Pincherle je pripomnil, da Acegat ne upošteva, da je tukaj zemeljska posest zelo zdrobljena ter da imajo nekateri kmetje in vrtnarji zaradi tega po več številcev, tako da ne dosežejo na nobenega tiste ravni uporabe vode, za katero se predvideva popust. Zato bi moral Acegat upoštevati tukajšnji posebni položaj vrtnarstva in kmetijstva sploh. Dr. Pincherle je dejal, da bo glede tega predložil interpelacijo.

—«»—

Danes stavka v tovarnah testenin in v mlinih

Danes se bo pričela stavka delavcev tovarn testenin, rižarn in mlinov in bo trajala 24 ur. Stavko so enotno napovedale vse tri sindikalne organizacije in bo stavkalo po vsej državi okoli petdeset tisoč delavcev. Kot vse druge stavke, so tudi to napovedali v zvezi z obnovo delovne pogodbe, saj je stara delovna pogodba zapadla točno pred letom dni, in sicer 1. julija 1958.

Stavkovno gibanje kovinarjev Nadaljevanje stavke pomorščakov

Množično zborovanje pomorščakov na Trgu Venezia - Odločni protesti proti vladi, ki podpira brodarje - Solidarnost z delavci v Torre del Greco - Nabiralna akcija PSI

Včeraj sta se sestali tajništvi kovinarjev, ki sta v zvezi z odločitvijo vsedržavnih sindikalnih organizacij soglasno sklenili:

Se nadalje ostane v veljavi sklep o stavki za nedoločen čas za nadurno delo.

Od 1. do 4. julija bodo delavci kovinarskih podjetij zapustili delo dve uri pred zaključkom normalnega delovnega urnika. Ta sklep velja tudi za različne izmene.

V podjetjih ILVA in ATLAS pa bodo stavkali delavci 24 ur v soboto 4. julija.

V zvezi s tem sporočilom obeh sindikalnih organizacij je FIOM-CGIL izdala krajšo izjavo, v katero ugotavlja izredno dober uspeh stavke preteklo soboto in poudarja, da morajo delavci tudi v tem novem stavkovnem gibanju biti prav tako enotni in odločni kot doslej. Zlasti poziva uradnike, da izvajajo sklepe obeh sindikalnih organizacij.

Z današnjim dnem se bo torej pričel drugi del stavkovnega gibanja kovinarskih delavcev, ki se bo zaključil v soboto. Takoj za tem se bodo ponovno sestala tajništva vsedržavnih organizacij in bodo razpravljala o nadaljnji akciji, če medtem časom ne bo prišlo s strani delodajalcev do popuščanja.

Včerajšnje javno zborovanje, ki ga je priredil koordinacijski odbor stavkajočih pomorščakov na Trgu Venezia je privabilo veliko število stavkajočih in drugih prebivalcev. Na zborovanju so govorili dr. Teiner, De Cillis, Valenti in kap. Nordio, ki so podrobno orisali sedanji položaj pomorščakov in zlasti podčrtali nujnost, da pomorščaki ne klonijo nobenemu pritisku.

Nato sta govorila predstavnik Nove Delavske zbornice — CGIL Calabria in Delavske zbornice dr. Novelli, ki sta zagotovila stakajočim podporo sindikalnih organizacij in prav tako ugotovila, da je treba nadaljevati z borbo, vse dokler se ne dosežejo pričakovani rezultati.

Ob zaključku zborovanja so prečitali in odobrili štiri brzojavke. Prva je naslovljena vsedržavnim sindikalnim organizacijam in v njej tržaški pomorščaki pozivajo na konkretno podporo njih borbi. Druga brzojavka je naslovljena organizaciji FIOM-CGIL iz Torre del Greco in v njej pomorščaki izražajo vso solidarnost v zvezi s tragičnimi dogodki, o katerih podrobneje poročamo na prvi strani. V tretji in četrti brzojavki, ki sta naslovljeni ministrskemu svetu in predsedniku republike, pa pomorščaki izražajo svoj protest zaradi intervencije policije ter pozivajo predsednika republike, da posreduje v zaščito pravic delovnih ljudi.

Včeraj je federacija PSI izdala uradno poročilo, v katerem izraža vso podporo in solidarnost s stavkajočimi pomorščaki, ki so toliko dni prisiljeni, da se bore za svoje pravične zahteve. PSI tudi protestira proti stališču vlade, ki odkrito podpira brodarje.

Zato, da bi stvarno pomagali stavkajočim, je PSI sklenila razpisati nabiralno akcijo za stavkajoče in bodo sprejemali prispevke v Ul. Mazzini 32, od 18. do 20. ure. Poleg tega poziva PSI tudi druge stranke, da prično s podobno akcijo.

Federacija pomor. FILM-CGIL pa je včeraj poslala tri telegrame naslovljene: FILM-CGIL v Torre del Greco ministrstvu za trgovinsko mornarico in notranjemu ministru. V telegramih izražajo svojo solidarnost prizadetim pomorščakom in energično protestirajo proti brutalnemu ravnanju policije z neoboroženimi delavci, ženskami in otroki.

V tržaškem pristanišču se položaj v zadnjih dneh ni nič spremenil ,ker ni odplula nobena nova ladja. Pač pa poročajo tako iz New Yorka kot iz Melbourna (Avstralija), da so tamkajšnje sindikalne organizacije sklenile podpreti stavko italijanskih pomorščakov. Koordinacijski odbor je namreč prejel iz New Yorka telegram, ki sta ga podpisala predstavnika pristaniških delavcev in v katerem sporočajo, da so pristaniški delavci ZDA sklenili bojkotirati vse ladje z italijansko zastavo zato, da podpro pravično borbo pomorščakov.

—«»—

Zlobno potvarjanje

Običajni člankar v listu «Messaggero Veneto» se je v kurzivu pod naslovom «Empietà» zopet lotil našega lista ter zopet streljal v prazno. Z možem načelno sploh ne polemiziramo, kajti upoštevati je treba, da je v letih ter da so že stari Slovani (ki so zanj sevda barbari) prav tako kot Grki in Rimljani učili, da je treba starost spoštovati in zakaj bi možu kvarili zdravje! Pa določenega pisanja tudi ni treba jemati preresno ,kajti kaj naj bi pričakovali od ljudi, ki so vedno obračali plašč po vetru in postali iz republikancev fašisti, nato pa desničarski liberalci v službi Confindustrie.

Toda mož jo je vendarle zinil predebelo. Naš list je objavil neko vest, ki jo je razširila «Agenzia diplomatica» iz Rima glede cerkve, posvečene Mariji na Vejni, ali bolje, kot pravi strokovnjak, Kontovelski Rebri. Tej vesti ni dodal niti vejice svojega. «Messaggerov» člankar pa je vest kratkomalo pripisal nam, češ da zaradi svojega «šovinizma in brezbožnosti» ne maramo omenjene cerkve. Na koncu svojega članka pa je celo izrazil upanje, da se bo s pomočjo Marije zgodil čudež, da se bomo nekega dne popravili in pokesali. Mislimo, da bi se moral res zgoditi čudež, da bi postal «Messaggerov» novinar nekoč, če ne zaradi drugega že iz strahu pred «božjo sodbo», vsaj malce objektiven. Zato potrpežljivo počakamo, da zgradijo ono cerkev ter da pojde mož na «božjo pot» po kolenih ali z žičnico v upanju, da ga fatimska Madona uslišI in mu vsaj na stara leta podari dar resnicoljubnosti. Vprašanje pa je, kaj poreče potem Confindustria.

Neznanec ukradel pastirčku uro

Leteča policija iz Trsta vodi preiskavo ,da bi zasledila neznanca ,ki je v ponedeljek okrog 9.30 z nožem v rokah prisilil 13-letnega Darija Perčića doma iz Boršta štev. 48, da mu je izročil svojo uro.

O zadevi je obvestil policijske organe v Miljah sam Perčić, ki je povedal, da je v ponedeljek zjutraj kot po navadi pasel krave pri Storu. Z njim v družbi je bila tudi 12-letna Maria Loredana Fabris, prav tako iz Boršta 47. Nenadoma se jima je približal neznanec. V rokah je držal nož, s katerim je zagrozil Perčiču in zahteval naj mu izroči takoj uro. Brž ko je imel v rokah uro, je neznanec zbežal, otroka sta pa stekla obvestit policijo.

—«»—

Nesreča Boljunčana

Včeraj ponoči se je na poti iz Boršta proti Boljuncu ponesrečil 31-letni Edvard Ota, doma iz Boljunca 77. Okrog 1. ure se je vračal s svojo vespo proti domu, ko je vozilo zdrsnilo ter je Ota padel na tla. Pri tem si je ranil ustnice, čelo, roki in levo koleno. Zateči se je moral v bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti od 10 do 15 dni.

—«»—

Zastrupitev s torto

63-letna Natalia Tonet por. Bosio, stanujoča na Trgu dell'Ospedale 4, si je v ponedeljek zvečer privoščila kos torte, ki jo je tisti dan kupila v neki slaščičarni. Že ponoči pa je postalo slabo ter je začela bruhati. Ker se je stanje včeraj še poslabšalo, se je zatekla v bolnišnico, kjer so jo s prognozo okrevanja v 6—7 dneh sprejeli na III. notranjem oddelku.

—«»—

Hudo ranjena ženska

Na ortopedski oddelek glavne bolnišnice so sinoči pripeljali 53-letno Adele Fedele, por. Degrassi, stanujočo na Istrski cesti 13, ki ima zlomljeno desno nogo in močan pretres možganov. Degrassijevo je pol ure prej povozil v Ul. Timeus s svojo vespo 19-letni Franco Rupena, stanujoč v Ul. Meuci 10 in to v trenutku ,ko je ženska prečkala ulico. Rupena je ostal nepoškodovan. Degrassijeva pa se bo morala zdraviti od 50 do 70 dni.

IZLETI

Prosvetno društvo v Barkovljah priredi celodnevni izlet s propustnico z avtobusom v Trnovski gozd v nedeljo 12. julija. Vpisovanje do sobote 4. julija v društvenih prostorih, Ul. Ceretto 12, od 20. do 21. ure vsak dan.

Prosvetno društvo «S. Skamperlea» priredi 5. julija izlet v Kobarid, Bovec, k izviru Soče in na Vršič. Pohitite z vpisovanjem od 20.30 do 21.30. Odbor

OD VČERAJ DO DANES

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina pok. Maksimilijana Pertota daruje družina Fonda 2.000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob svojega brata Mirkota, daruje Savo Sancin 1000 lir za Dijaško Matico.

RAZNA OBVESTILA

Slovenski fotoklub v Trstu ima svoj redni sestanek danes zvečer ob 20.30 v Ul. Roma 20. Na dnevnem redu dogovor o tehničnih pripravah za razstavo, ocena slik in določitev izleta v juliju.

—«»—

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 28. in 30. junija se je rodilo 10 otrok, umrlo je 17 oseb, porok je bilo 9.

POROČILI SO SE: pomorščak Giovanni Bertoli in uradnica Ilse Brandenburg, dijak Travis Richard Montgomery in gospodinja Giovanna Stabile, prodajalec Luciano Tenente in uradnica Egidia Morucchio, mehanik Claudio Stella in gospodinja Luciana Baldassi, težak Mario Giberna in gospodinja Caterina Torchetti, mehanik Luciano Vodisca in baristka Teresa Cavaliere, pomorščak Giuseppe Ulcigrai in gospodinja Concetta Surace, mehanik Albino Barreca in pletilja Gordana Popović, električni varilec Enrico Stibilj in gospodinja Antonia Flora.

UMRLI SO: 69-letni Vincenzo Giglio, 54-letna Maria Zzalaun por. de Vergottini, 55-letni Alberto Scrocco, 53-letna Vilma Valentini vd. Peruzzi, 78-letni Maksimilijan Pertot, 19-letni Gaetano Primosi, 85-letna Ana Sedmak vd. Verbec, 71-letni Giovanni Valacchi, 84-letna Irene Cramer vd. Devescovi, 73-letni Arnaldo de Maiti, 71-letni Federico Sancin, 76-letna Giulia Crassovich vd. Alzetta, 70-letni Abramo Menegoni, 73-letna Caterina Marcocich vd. Craighero, 78-letna Anna Miani vd. Degrassi, 37-letni Iginio Del Gos, 32-letni Carlo Milani.

—«»—

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	5900.—	6050.—
Marengo	4325.—	4425.—
Dolar	617.—	621.—
Frank franc.	123.—	126.—
Frank švic.	143.—	144.—
Sterling	1725.—	1750.—
Dinar	83.—	84.—
Siling	23,75	24,25
Zlato	702.—	704.—
Zah. n. marka	148.—	149.—

Iz sodnih dvoran

Potrjene obsodbe zaradi kraje in nenamernega umora

Pred prizivnim sodiščem sta se včeraj zagovarjali 24-letna Concetta Abbondanza poročena Metris stanujoča v Ulici Battera 28 in njena sestra 31-letna Grazia Abbondanza por. Scender. Obe sestri je kazensko sodišče že 21. junija 1958 obsodilo na en mesec in 10 dni zapora pogojno ter na plačilo 3000 lir kazni kot tudi na plačilo sodnih stroškov, in sicer Concetto zaradi kraje, Grazio pa, ker je sestri pri kraji pomagala

Bilo je 27. 9. 1954 ko sta se namenili obe sestri v kino «Marconi» v Ulici del Rivo. Pred blagajno je bilo precej ljudi, med temi Umberto Materozzoli iz Trsta. Ker ni imel drobiža, je Materozzoli položil na blagajno 5.000 lir. Concetta Abbondanza je to priložnost izkoristila ter pograbila pettisočak, ga vtaknila v žep in hitro smuknila v dvorano. Tam jo je že čakala sestra Grazia, kateri je ukradeni denar izročila. Medtem ko je Grazia takoj zapustila kino dvorano, se je Concetta mirno vsedla, pripravljena da si do konca ogleda film.

Njun načrt se pa ni posrečil. Policiji je namreč uspelo ugotoviti, da sta bili prav oni dve v vrsti za Materozzolijem ter sta lahko samo oni dve izmaknili denar.

Na včerajšnji razpravi sta obe sestri izjavili, da sta nedolžni, vendar je sodišče upoštevalo vse prvotne dokaze njune krivde ter je v celoti potrdilo obsodbo, ki jo je izreklo že kazensko sodišče.

Prizivno sodišče je včeraj obravnavalo še drugi primer, v katerem je šlo za obtožbo nenamernega umora. Na zatožni klopi so sedeli 53-letni Giovanni Balbinot stanujoč v Vittorio Veneto Ul. Foscolo 12, 53-letni Pietro Dei Svaldi iz Fara d'Alpago in 50-letni Antonio Casagranda iz Sorplago di Cavazzo Carnico. Vsi trije so obtoženi, da so povzročili smrt delavca Sante Tavana, ker niso poskrbeli za varnostne ukrepe pri delu, ki ga je Tavan vršil. Balbinot je namreč lastnik podjetja, ki je imelo nalogo popraviti kabino na mostu preko reke Celina. Dei Svaldi je bil asistent podjetja, Casagrande pa delovodja. Tavan je usodnega dne pomagal pri podiranju stare kabine. Po nesreči se je pri tem preveč približal zaščitnemu zidu, ki je bil na več mestih podrt ter je padel 18 metrov globoko v reko in se ubil. Casagrande je baje še tisto noč po nesreči dal popraviti zaščitni zid kar pa ni premotilo preiskovalnih organov, ki so ugotovili, da je bil zaščitni zid prvotno porušen. Zato je sodišče v Pordenonu še 6. maja 1958 obsodilo Balbinota in Dei Svaldija na 4 mesece zapora in 6000 lir denarne kazni, Casagranda pa na 6 mesecev zapora in 8 tisoč lir denarne kazni. Zaporne kazni so bile samo pogojne. Prav tako naj bi omenjeni trije plačali zasebni stranki 500.000 lir odškodnine. Včeraj je prizivno sodišče prvotno razsodbo v celoti potrdilo.

* * *

Pred kazenskim sodiščem se je včeraj nadaljeval proces proti 51-letnemu industrijcu Guidu Gridelliju iz Vidma, obtoženemu goljufije. Kot ravnatelj konzorcija ribičev Tržaškega področja, naj bi v letih 1949 in 1950 ogoljufal Konzorcij za varstvo ribištva v Trstu za večje vsote denarja, ki naj bi bile šle v korist zasebnega konzorcija.

Na včerajšnji razpravi so govorili odv. zasebne stranke Pacia, odvetnik obrambe Morpurgo in pa državni tožilec Maltese. Tožilec je zahteval, naj sodišče obsodi Gridellija zaradi goljufije na 3 leta in 2 meseca zapora ter na plačilo 50.000 lir denarne kazni. Obramba je seveda zahtevala popolno oprostitev obtoženca, ker da ni izvršil nobenega kaznivega dejanja. Razsodba bo izrečena jutri.

Zahodnonemški konzul na velesejmu

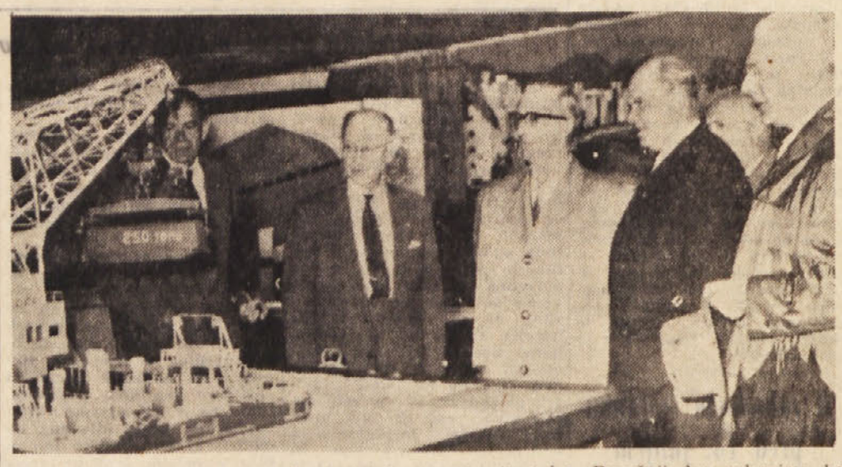

Včeraj dopoldne si je generalni konzul Zahodne Nemčije v Milanu Ponschab uradno ogledal velesejem v spremstvu predstavnika berlinske trgovinske zbornice Gaffkeja in delegata tržaške trgovinske zbornice v Frankfurtu dr Hachemanna. Nemškemu predstavniku sta med obiskom velesejma dala vsa pojasnila tajnik velesejma ing. Chiarutti in tajnik trgovinske zbornice dr. Addobbati. Popoldne je obiskal generalni konzul trgovinsko zbornico, kjer se je zadržal v daljšem razgovoru s predsednikom dr. Caidassijem.

Današnji dan velesejma bo posvečen Cipru in bo ob tej priliki obiskal velesejem predstavnik oddelka za industrijo in trgovino ciprske vlade Ali Beha, ki bo imel ob 11. uri tiskovno konferenco. Zvečer bodo ob 21.30 predvajali v sejni dvorani velesejma turistični dokumentarni film o Cipru.

RADIO

SOBOTA, 1. julija 1959

RADIO TRST A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brez obvezno, drobiž od vsepovsod; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12,55 Orkester Armando Trovajoli; 13,30 Lahke melodije; 17.30 Plešite z nami; 18.00 Radijska univerza; 18.10 Liszt: Koncert št. 1 v Es-duru za klavir in orkester; 18.30 Slovenski instrumentalni ansambli; 19.00 Zdravstvena oddaja; 19.20 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Znane melodije; 21.00 «Beneški trgovec», drama v petih dejanjih; 22.45 Lepe melodije, lepi glasovi; 23.30 Nočni ples.

TRST

11.30 Kanadska glasba; 12.10 Tretja stran; 12.30 Glasbeni album; 16.15 Ritmi in pesmi, nato prihod na cilj v La Rochelle etape kolesarske dirke po Franciji; 17.40 Pesmi brez besed; 17.50 Rdeča roža — roman, druga oddaja; 21.00 Koncert čelista Janosa Starkerja in pianista Eugenia Bagnolija.

II. PROGRAM

10.00 Zeleni disk — pestra dopoldanska oddaja; 14.00 On, ona in tretji; 16.00 Tretja stran; 20.30 Lahka glasba; 21.00 Tekmovanje med znanimi pevkami in pevci; 22.00 Luč na stopnišču — radijska drama.

KOPER

Poročila v italijanščini: 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.

Poročila v slov.: 7.30, 13.30, 15.00.

5.00-6.15 Prenos RL; 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Glasba za dobro jutro; 8.00-12.00 Prenos RL; 12.00 Opoldanski koktajl; 12.50 Operna glasba; 13.15 Turistična listnica; 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 Od melodije do melodije; 14.30 Kulturni zapiski; 14.40 Narodni odmevi; 15.40 Igra godba Zagrebške vojne oblasti; 16.00-17.00 Prenos RL; 17.00 Igrajo «Seven Dixis» iz Ljubljane; 17.30 Ritmi in pesmi; 18.00 Naša žena; 18.20 Baletna glasba; 18.50 Obzorja; 19.00 Poje Doris Day; 19.30-22.15 Prenos RL; 22.15 Ted Heath in njegov orkester; 22.40 R. V. Williams: «Flos campis», suita za violo, zbor in orkester.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55

8.05 Enrique Granados: 3 španski plesi; 8.20 Mladinski radijski roman v nadaljevanjih — James Krüss: Srečni otoki v zavetrju; 8.35 Mladi pevci in godci v preteklem šolskem letu; 9.00 Lahka glasba; 9.15 Skladbe za razne instrumente; 9.45 Hammond orgle v ritmu; 10.10 Nekaj manj znanih opernih melodij; 10.30 Zabavni intermezzo; 10.40 Emil Adamič: suita; 11.00 Zborske skladbe in priredbe Matije Tomca; 11.20 Melodije od tu in tam; 12.00 Dva znana orkestralna operna odlomka — J. Massenet: Meditacija iz opere Thais — G. Puccini: Intermezzo iz opere Madame Butterfly; 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v juliju; 12.25 Šopek narodnih; 12.45 Lepe melodije; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Skladbe Rudolfa Matza in L. M. Skerjanca igra violončelist Vlado Požar, pri klavirju Tanja Strukelj; 13.50 Zadovoljni Kranjci in Veseli planšarji; 14.10 Gobčeve in Tomčeve pesmi poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška; 14.30 Prireditve dneva; 14.35 Internacionalne koračnice; 15.15 Reklame; 15.30 Aleksander Skrjabin: Koncert za klavir in orkester; 16.00 Naši popotniki po tujih deželah — Polde Pristavec: V štirih dneh iz Ljubljane v sredino Finske; 16.20 Izbrali smo za vas; 17.10 Glasbena križanka št. 5; 18.00 Zdravnik vam svetuje — Dr. Ivan B

VOLITVE PREDSEDNIKA ZAPADNE NEMČIJE

Trije kandidati

Volitve se vrše v palači «Vzhodna Prusija» v zapadnem Berlinu; medtem ko zapadni Nemci smatrajo to okoliščino za simbolično gesto, jo vzhodni Nemci in Sovjetska zveza smatrajo za provokacijo

Danes se bodo v zapadnem Berlinu vršile volitve novega predsednika Zapadne Nemčije. Za to mesto kandidirajo krščanski demokrati sedanjega ministra za poljedelstvo dr. Heinricha Luebkeja, socialdemokrati sedanjega podpredsednika Bundestaga prof. Karla Schmida, svobodno-demokratska stranka pa dr. Maksa Beckerja.

Prof. Karl Schmid, ki je hkrati docent javnega prava na vseučilišču v Tuebingenu in se zanima za književnost (prevedel je v nemščino Baudelaira, Macchiavellija in Calderona), je v Zapadni Nemčiji zelo popularna osebnost.

Drugi kandidat je sivi, umirjeni in skrbno zlikani inženir Heinrich Luebke. O njem ne vedo povedati nič boljšega kot to, da je zmožen na javni tiskovni konferenci spretno žonglirati celo uro s kalkulacijami cen mleka, jajc, kuretine, masla in moke ter dokazovati, da podražitev morda ni večja od desetinke pfeniga — da bi na ta način ovrgel trditve tiska o podražitvi življenjskih stroškov. Ime ministra za poljedelstvo izziva v Nemčiji samo asociacije na mleko in jajca. 65-letni kmečki sin iz Westfalena je svojo skromno politično kariero izvršil na področju poljedelstva in v zvestem služenju Cerkvi. Kakor piše neki časopis, se za palačo predsednika Zapadne Nemčije kandidira osebnost, ki v rezidenco šefa države ne more prinesti nič drugega, razen svojih sivih las, svoje poštenosti in svoje žene, ki popolnoma obvlada pet jezikov.

Tretji kandidat, dr. Maks Becker, je odvetnik in notar iz Hersfelda, poslanec svobodnih demokratov in eden od štirih podpredsednikov parlamenta. Rojen je bil leta 1888 in je torej najstarejši med kandidati. Kot politik ni poznan v širših krogih, toda v 48 letih, odkar pripada liberalcem, je igral pomembno vlogo v strankah nemških meščanskih naprednjakov.

Ena od teh treh osebnosti bo danes dobila naslov prvega meščana Zapadne Nemčije.

Točno 1038 zveznih in republiških poslancev, vsaj toliko novinarjev in cel regiment tehničnega osebja se premesča za volitve v bližino meje, zraven Brandenburških vrat, v dvorano «Vzhodna Prusija». Izvolitev državnega poglavarja enega dela Nemčije v Berlinu je simbolična gesta Bonn je le začasno glavno mesto, a združena Nemčija, ko se nekoč uresnici «Wiedervereinigung» (ponovna združitev), bo imela svojo prestolnico tu v nekdanji prestolnici Reicha.

Za Zapadne Nemce je to simbolična gesta. Za Vzhodne Nemce in za Sovjetsko zvezo pa je to provokacija: najpomembnejši državni akt Zapadne Nemčije se bo izvršil na ozemlju, ki *de jure* ne pripada državi, ki voli svojega državnega poglavarja.

Treznejši zapadnonemški elementi so imeli glede tega pomisleke: morda bi ne bilo potrebno voliti predsednika v sedanjem poostrenem položaju vprav na žrelu berlinskega vulkana. Odločili pa so manj trezni.

Predsednika republike voli 519 članov zapadnonemškega parlamenta in prav toliksno število predstavnikov deželnih skupščin. Od skupnih 1038 članov volilnega telesa je 517 krščanskih demokratov, 385 socialdemokratov, 85 svobodnih demokratov, 25 jih pripada Nemški stranki, od Bloka beguncev in Bavarske stranke, ki imata predstavnike samo v deželnih skupščinah, sodeluje pri teh volitvah 20 oz. 6 volivcev.

Glasuje se poimensko. Če pri prvih dveh volitvah nobeden od kandidatov ne dobi absolutne večine, je pri tretjem glasovanju zadostna navadna večina glasov. Na prejšnjih volitvah, pred petimi leti, je sedanji predsednik Theodor Heuss dobil 871 glasov (od 987 možnih). Težko bi katerikoli od treh kandidatov mogel računati na tak triumf v prvih glasovanjih. Nobena stranka ne razpolaga z zadostnimi lastnimi silami, da bi zagotovila izvolitev svojega kandidata. Po ostrih sporih in konfliktih v vladni koaliciji sami ni moč z gotovostjo računati na popolno enotnost med krščanskimi demokrati in Nemško stranko, kar zadeva izvolitev predsednika republike.

Mar je njemu...

V nekem hotelu v Rimu se je pojavila Zsa Zsa Gabor, kar je takoj privabilo fotografe z njihovim bliskanjem — toda neki speči gost se tudi za toliksno zvezdo ni zmenil

VII. LJUBLJANSKI FESTIVAL SE JE ZAČEL...

Razgovor z režiserjem Jamnikom o «Botru Andražu» Držića-Rupla

(Poseben dopis)

LJUBLJANA, *30. junija.* — *Šel sem po opravkih skozi Križanke, ta zadnji čudež mojstra Plečnika. Videl sem vaje za neko igro in več znanih igralcev ljubljanske Drame, med njimi režiserja Franceta Jamnika. Povedali so mi, da pripravljajo za otvoritveno predstavo Ljubljanskega festivala Držičevo komedijo «Boter Andraž».*

Nekaj besed za uvod. Dubrovnik je v XVI. stoletju bogata republika v visoki renesansi. Pustolovec, duhovnik in poet Marin Držič napiše komedijo «Dundo Maroje» leta 1550, leto dni pred izidom prve slovenske knjige in kako poldrugo desetletje pred rojstvom Cervantesa in — Shakespeara. Odkrijejo ga v naši dobi, hrvaški dramatik dr. Marko Fotez posodobi komedijo «Dundo Maroje» in dopolni izgubljeni konec petega dejanja. Delo prelije že pred vojno v slovenski jezik, jezik Janeza Svetokriškega iz Vipave (okrog leta 1650) dr. Mirko Rupel.

Tu sva začela z režiserjem Jamnikom najin razgovor.

«Povedali so mi, da je tvoja koncepcija Botra Andraža za uprizoritev na prostem precej svojevrstna.»

«V marsičem. Dati ji mislimo nekako generalno primorsko barvo. Glavne osebe niso zdaj več Vipavci, temveč Goričani in Tržačani. Dogaja se seveda še zmerom v Rimu kot v originalu, in sicer v času rimskega karnevala. Tudi jezik je zdaj neko splošno primorsko narečje in ne več toliko vipavska dolenjščina Janeza Svetokriškega. Premik pa ni samo geografski in jezikovni, pač pa tudi po temperamentu, ki je povsem mediteranski, stil pa naj bi bil čim bolj renesančen. So pa tudi druge spremembe. Rimska kurtizana Lavra na primer ni več Nemka, pač pa Spanka. Na odru boš slišal nič manj kot pet jezikov; poleg slovenščine še italijanski, španski, nemški in francoski. Kurtizana Lavra — igrala jo bo Duša Počkajeva — poje n. pr. francoski šanson in staro španisko popevko. Oba teksta sta originalna. Posebnost — ko ona poje, govori njen ljubimec tekst popevke v recitativu v slovenskem prevodu.»

«Praviš, da nam boš pričaral na oder rimski karneval.»

«Da, v Ljubljani, na prostem in v poletju. Vse bo v karnevalskem okviru — prosta skica rimskega karnevala.»

«Slišal sem še o nekih posebnih režiserskih in scenskih prijemih...»

«Prostor bo že pred predstavo razsvetljen s pravimi baklami in kakimi 250 lampijončki. Druge razsvetljave ne bo. Ko bodo prihajali obiskovalci, bo pri vstopu vsakdo prejel masko z željo, da si jo natakne. Na maski bo napis: Za spomin na rimski karneval v Ljubljani. Numeracije sedežev ne bo. Obiskovalci se prosto posedejo okrog sodov...»

«Okrog sodov?»

«Kajpada, okrog sodov, okrog katerih bo po pet ali šest sedežev. Vsak obiskovalec naj si izbere družbo, ki mu prija».

«Sijajno. Kakor nalašč za poletno vročino. In dalje?»

«Ko občinstvo posede, se prikažejo vsi sodelujoči, igralci, godci, balet in statisti; zaigrajo in zapojejo marš komedijantov ter vstopijo na oder. Tedaj razsvetlijo nebo od vseh strani umetni ognji, rakete, svetlobna kolesa, fontane in tako dalje. Sodelujoči zarajajo — vsi so kajpada v maskah, pomešajo se med publiko, balet zapleše baletne kače med njo in vabi navzoče k udeležbi.»

«Kaj pa naj počno igralci med občinstvom?»

«Vsak bo že pred začetkom predstave zaigral svojo vlogo. Boter Andraž, naš Janez Cesar bo med občinstvom iskal svojega sina Drejčeta — Andreja Kurenta, kurtizana Lavra bo vabila moške, Drejčetova nevesta — Majda Potokarjeva — bo letala za svojim zaročencem. Večno žejni in lačni Šimen — Stane Sever — bo cedil sline okrog navzočih, Žid Sadi — Maks Furjan — bo ponujal svojo robo, Drejče pa lovil okrog svojo kurtizano. Skratka, vse nastopajoče osebe bodo živele med publiko svoje življenje...»

«In zdaj začetek...?»

«Ples se sčasoma umiri, pred občinstvo stopi naša kurtizana in zapoje pregrešni francoski šanson v originalu — naslov mu je «Mea culpa», izgovori se seveda po francosko: mea külpà — in njen ljubimec spremlja njen tekst, kot rečeno, v slovenskem recitativu.»

«Vidim — novosti je na pretek. In dalje...?»

«No, po odpetem šansonu izgubi ljubimec potrpljenje in odpelje svojo kurtizano. Tedaj nastopi Medež, sluga, ki je motor komedije — igra ga Drago Makuc — in začne komedijo z znanim monologom ali prologom. Predstava bo potekala brez premora, brez pavz, med dejanji nastopa balet s plesnimi intermezzi, ki ponazarjajo dogodke. Prizorišče ni samo eno; jih je več: osrednje, dve stranski, dva balkona. Tako prizorišče je na primer fontana v obliki kompozicije Amorja in Fortune z vodometom in z razsvetljavo od spodaj... nato pa finale, ki ga vsi zapojejo in zaplešejo ter skušajo vanj vključiti čim več občinstva, kar zaključi odhodni marš komedijantov».

«Zares, pravo renesančno razkošje. Vsekakor učinkovit zaključek.»

«In vendar to še ni vse. Režiser ponuja prirediteljem nadaljevanje večera, da bi povabili vse navzoče občinstvo na gala ples pod vodstvom mojstra Jenka na viteško dvorišče, ki naj ne bi trajal več kot eno uro. Vendar se mi zdi, da so tu še neki pomisleki...»

«No, zdaj mi pa povej, kdaj se je vse to skuhalo v tvoji glavi...»

«Na zdravljenju v Laškem. Slučajno sva bila tam istočasno z direktorjem festivala prof. Gobcem. Bilo je ob šestih zjutraj, tičala sva oba do brade v vodi, ki je bila vroča nad 37 stopinj. Takrat se mi je začel porajati v glavi ves ta načrt, pripovedoval sem ga profesorju Gobcu in oba sva se pri tem krohotala od navdušenja. Laško mi sicer ni ozdravilo revme, pač pa mi je dalo idejo — upajmo, da ne bo zato predstava revmatična.»

VLADIMIR BARTOL

Prizor iz «Botra Andraža» v uprizoritvi ljubljanske Drame v režiji B. Stupica

ZAKAJ JE RAKASTIH OBOLENJ VEDNO VEČ?

Kobaltna bomba in kirurgija trenutno še glavni sredstv

Na zadnjem kongresu v Salzburgu so islandski kancerologi prišli na dan z novo teorijo, da je tudi v dimu sušeno meso možen nosilec kancerogenih agensov - Trezni, toda upravičeni upi

Pred dnevi sem srečal nekega zdravnika, ki je pravkar prišel iz mestne bolnišnice. Ker se je bil dlje časa zadržal v mrtvašnici, je njegova obleka še zaudarjala po formalinu in vseh kemikalijah, ki jih uporabljajo za ohranitev mrliča pred seciranjem. Zdravnik je bil vidno slabe volje. Ko sem ga vprašal, čemu se kislo drži, mi je kar brez obotavljanja rekel, da ga muči strah pred rakom.

Čemu se mu je vsilila ta misel, sem ga še vprašal. Odgovor je bil zelo prepričljiv: «V mrtvašnici leži pet mrličev, štirje od raka».

Zdravnik je bil torej pod vtisom tega sorazmerja. Hkrati pa je tudi res, da je rak «zamenjal» vrsto bolezni, ki so nekoč žele veliko življenj in se na lestvici najnevarnejših bolezni pomaknile daleč nazaj, dočim se je rak, skupno z boleznimi krvnega obtoka, prerinil na prvo ali vsaj v prva mesta. Zato ni nič čudnega če se o raku povsod govori, če o njem razpravljajo «botre pri črni kavi», sociologi v svojih razpravah, zdravniki na svojih kongresih in tisk, ki sproti spremlja razvoj borbe proti tej grozni bolezni.

In vendar je tudi res, da se je medicinska znanost te bolezni lotila v več plati in da je danes že vrsta najrazličnejših načinov zdravljenja rakastih obolenj, pač v smislu dejstva, da je tudi rakastih obolenj zelo veliko. Med najenostavnejše, hkrati pa med najučinkovitejše metode zdravljenja rakastih obolenj štejemo kirurško-operativno metodo in metodo zdravljenja s pomočjo žarčenja oziroma obsevanja. Včasih se ti dve glavni metodi kombinirata v enotno zdravljenje.

Včasih zdravljenje uspe, najpogosteje pa odpove. Najtežje pri raku je to, da se bolnik bolezni prepozno zave. Nekatera rakasta obolenja pa so že v samem svojem začetku težko ozdravljiva ali bolje povedano težko dostopna. Sem pridejo predvsem tista rakasta obolenja, ki začno izpodkopavati težko dostopne organe. Včasih ni potrebno niti to. Tudi zdravljenje, ki se je začelo že od samega začetka, pogosto ne da rezultatov, ki bi jih od zdravljenja pričakovali. Rak je namreč še vedno malo poznana bolezen. Res je, da so se v zadnjih letih strokovnjaki vrgli na to bolezen z vso vnemo, vendar je vsa znanost v marsičem odpovedala. Poznajo se sicer vzroki, poznajo se simptomi in na razpolago so tudi sredstva, ki začetek bolezni odkrijejo, vendar to še ni vse, ker ni še tistih sredstev, ki bi bila čeprav ne stoodstotno pa vsaj v vseh primerih kolikor toliko zanesljivo učinkovita.

Da pa ne bo slika tako temna, bomo rekli, da so znanstveniki že na več poteh k več ali manj učinkovitim sredstvom, ki bi mogla premagati to bolezen tudi brez operacijskega noža in brez žarkov. Vesti od tem prihajajo iz Sovjetske zveze in tudi iz Amerike in tisti, ki se z zadevo ukvarjajo, menijo, da nova sredstva dajejo veliko upanja, pa čeprav smo še daleč od univerzalnega sredstva. Strokovnjaki so glede tega še vedno previdni, ker povsem upravičeno menijo, da je bolje vsako vest vzeti z določeno rezervo kot pa razbobnati nekaj, kar bo jutri odpovedalo.

Kot najbolj učinkovit način zdravljenja je zato še vedno (poleg kirurških posegov, seveda) smatrana kobaltna bomba oziroma radioaktivni izotopi, ki v glavnem zamenjujejo zelo drag radij.

Pred leti so smatrali, da je radij najbolj učinkovito sredstvo. Sedanji rezultati pa pravijo, da so radioaktivni izotopi boljši od radija. Razen tega so količine radija zelo omejene, medtem ko se dajo radioaktivni izotopi proizvajati v mnogo večjih količinah in brez večjih težav.

Radioaktivni izotopi so v razmeroma kratkem času že nekaj let in najbolj pride v poštev radioaktivni kobalt, ki se uporablja v obliki kobaltne bombe. Kobaltna bomba je prišla v rabo pred kakimi petimi, šestimi leti. Kljub temu jih je danes v vsem svetu komaj kakih 200. Naprava je namreč dokaj draga — pravijo — in bolnišnice si je ne morejo zlahka privoščiti. Na srečo prihaja iz ZDA vest, da bodo tam začeli serijsko proizvodnjo kobaltne bombe in da jih bodo samo za svojo deželo do 1963 napravili kakih 1000.

Kako se pravzaprav zdravi s kobaltno bombo?

Močan izvor radioaktivnega kobalta je nameščen v napravi, ki je napravljena iz volframa, jekla in svinca in to tako, da morejo žarki radioaktivnega kobalta izhajati iz bombe le v eni smeri in snop teh žarkov se usmeri na obolelo mesto, na oboleli organ.

Kot vidimo, je stvar dokaj enostavna, vendar le v principu. In kobaltna bomba v principu niti ni nova. Nekaj podobnega so izdelali že leta 1912., le da je tedaj kobalt zamenjal radij, ker radioaktivnih izotopov še ni bilo.

Vprašanje je, kdaj naj se kobaltova bomba uporablja, oziroma kdaj je najbolj učinkovita. Bombo, kdor jo ima, jo uporablja v vsakem primeru. Tudi tedaj, ko je obolenje že močno napredovalo. Zdravnik se namreč potrudi rešiti kar se rešiti da in včasih tudi v bolj težkih primerih zdravljenja več zaleže kot v razmeroma blažjih primerih. Vsekakor pa je bolj logično, da se kobaltna bomba uporabi že v samem začetku obolenja. Žal pa je, kot smo že rekli, kobaltnih bomb razmeroma malo. Pri tem bomo dodali še to, da kobaltna bomba ni nevarna zdravniku in osebju, ki z njo upravlja, kot se je o tem trdilo. Seveda pa so tu potrebna opreznost in zaščitna sredstva.

Ob koncu komo dodal dve zanimivosti, v kolikor remo tu o zanimivosti s govoriti. V začetku smo i da je rakastih obolenj in hovih žrtev vedno več. kovnjaki pa niso povsem ga mnenja. Povečanje rak obolenj je po njihovem l lativno. Z napredkom m ne medicine se je smr zaradi drugih bolezni m zmanjšala. Kuga n.pr. s že v zgodovino. Tuberk je prav tako potisnjena nazaj. Nekoč je veliko umiralo od teh bolezni, je še slepič pogosto smrt. Posledica vsega teg da se je povprečna živ ska doba podaljšala in s so se ustvarili pogoji, d rak loti ljudi, ki bi bili pred desetletji ali stolet mrli od drugih epidem ali nalezljivih bolezni. ima torej vedno več «kan tov», ker namreč posega v med ljudi srednje in višje rostne dobe.

In še nekaj: Kongresov cerologov je veliko. Zadn bil v maju letos v Salzb Na tem kongresu so isla strokovnjaki prinesli na novo teorijo, ki so jo po pili tudi z dokazi. Ne l bak, pač pa tudi sušeno lahko prinaša v organ kancerozne agense. V suš mesu, ki se je seveda na primitiven način v dim tako kot na našem pode še vedno sušijo svinino verjetno tvarine, ki pov jo rak. Zanimivo pri te dejstvo, da je že pred p leti s to teorijo prišla n skupina zagrebških kanc gov, le da tedaj še niso na razpolago podkrepl analiz.

Še več bi mogli pisati nesrečni bolezni, zaključu pa z ugotovitvijo, da se nost vendarle prebija v l bolezni in zato je upati, bodo prišli do korena in bodo postavljeni temelj uspešnejše zdravljenje.

CIRIL KOSMAČ

MEDVEJKE

3.

Naposled je le minila neskončna ura. Učiteljica ni niti pogledala naših zvezkov. Se preden je prišel naš stari učitelj, je brez besede odvihrala iz razreda.

Učitelja smo sprejeli s svetlimi očmi. Dali smo mu šmarnice in medvejke ter mu povedali, kaj se je bilo pripetilo. Otožno je zmajal z glavo in stopil k Jerici. Božal jo je po laseh in nam govoril s svojim mirnim, prepričljivim glasom:

«Otroci moji, ne nosite večrož v šolo!... Treba bo počakati, treba bo potrpeti. Treba bo še dolgo potrpeti... in nemara tudi veliko pretrpeti... In treba je potrpeti tudi z učiteljico. Ali mislite, da je srečna, ker so jo v takšnih časih poslali v naše kraje?... In nemara, kdo ve, se ji bodo nekoč odprle oči in bo spoznala, da smo tudi mi ljudje.»

Takšne in podobne besede o učiteljici smo že slišali iz njegovih ust. Zmeraj smo jih sprejemali z zadržanim začudenjem in molkom. Tako nekako je z mojim očetom in Temnikarjem govoril tudi Mlinarjev Cene, a tudi njemu moja razžaljena in jezna otroška duša ni mogla verjeti.

Učitelj se je obrnil k tabli. Nekaj trenutkov je stal nepremično, potem pa je vzel gobo, zbrisal osovražene italijanske besede, se spet obrnil k nam ter rekel mirno kakor prej:

«Dragi otroci, zdaj je na vrsti računstvo, potem pa lepopis. Toda da se pomirite, bomo danes obrnili. Najprej lepopis.»

Odprl je omaro in razdelil podolgovate, modre zvezke. Potem je vzel kredo in začel pisati s svojo lepo pisavo, ki smo jo vsi tako občudovali:

Prišla bo pomlad.

Zime so mile in hude, krajše in daljše. Tudi po najhujši in najdaljši zimi pride pomlad. Pomlad pride v vsako deželo. V nekatere pride prej, v druge kasneje. S pomladjo pride najlepši mesec — mesec maj. Maj je mesec prebujanja, upanja in ljubezni. Ljubimo naravo! Ljubimo človeka! Ljubimo svojo domovino!

Polglasno, toda napeto smo s črne table brali bele besede, ki so veselo prihajale izpod učiteljeve roke v lepi, ravni vrsti kakor četa mladih vojakov. Razumeli smo jih, zato smo jih tudi skušali prepisati, kolikor smo le mogli lepo.

V razredu je bila tišina. Slišalo se je samo škripanje peres in posmrkavanja nemirnih otroških nosov. Zunaj je bila majska pomlad, ki pa zdaj ni bila več nema in tiha. Prebudila se je, ker so se prebudila tudi naša srca. Ptice so pele, čebele so brenčale, pisani metulji so prikrilili v razred, še velike rože na obledelih zavesah so oživele in se pozdravljale z rožami, ki so cvetele na oknih učiteljevega stanovanja. Dihali smo sproščeno, ker smo mislili, da je za danes vse hudo že za nami.

Pa ni bilo.

Nekaj trenutkov pred koncem pouka je učiteljica spet prišla v razred. Odprla je veliko omaro, ki je bila skoraj prazna, ker so nam slovenske knjige požgali, in vzela iz nje italijansko zastavo, ki smo jo tako sovražili. Stopila je k učitelju ter začela govoriti vanj zelo naglo in mrzlo. Učitelj se je bolj in bolj globoko sklanjal nad mizo, kakor bi legalo nanj težko breme. Brisal si je očala in komaj vidno prikimaval. Slutili smo, da bo spet nekaj hudega. Ko je učiteljica povedala svoje, si je učitelj dolgo brisal čelo. Potem je vstal, se obrnil k nam in spregovoril z globokim, nalomljenim glasom:

«Otroci moji... otroci moji... prišel je nov ukaz... Od danes naprej boste morali vsak dan po pouku pozdraviti zastavo... Postavili se boste v vrsto... pred šolo... šli boste mimo zastave in jo pozdravili... z vzdignjeno roko...»

Obsedeli smo nepremično in tiho. Samo srca so nam glasneje utripala.

Učiteljica je široko odprla dvokrilna vrata, stopila na stopnišče pred šolo in razvila zastavo.

Nihče se ni ganil. Sedeli smo kakor pribiti in gledali v učitelja kot v odrešenika.

«Alzatevi!» je ukazala učiteljica.

«Vstanite!» je nekam odsotno rekel učitelj, kakor bi samo prevedel njen ukaz.

Ubogali smo ga, ker smo vedeli, da ga moramo ubogati. Počasi smo šli iz razreda ter se pred šolo dolgo postavljali v vrsto. Molče smo se prerivali, ker ni hotel nihče biti prvi. Tako nas je bilo sram, da smo gledali v tla. Se danes vem, kako strastno sem želel, da bi se z jasnega neba usula ploha, da bi se zablieskalo in da bi strela udarila v zastavo in v učiteljico.

Ljudje, ki so bili na cesti, so izginili v hiše. Izginili so tudi z oken. Samo Celarjev Benito je s prekrižanimi rokami obstal za svojim oknom, bled in nepremičen kot prikazen.

«Avanti! Avanti!» je zakričala učiteljica.

Spet smo se začeli prerivati. S pogledi smo iskali učitelja, toda učitelja ni bilo. Ostal je v razredu.

«Farabutti! Mascalzoni! Avanti! Avanti!» je divje zakričala učiteljica.

Tedaj se je oglasil Graparjev Justin.

«Bom pa jaz začel!» je tudi on skoraj zakričal s čudnim, mrzlim glasom. «Jerica!» je poklical. «Ti pojdeš z mano, da se ne boš bala!» ji je rekel, jo prijel za ročico in stopil z nio na čelo vrste.

Učiteljica se je zdrznila in ga divje premerila. Odprla je usta, da bi nekaj rekla, a se je premislila. Začutili smo, kako se boji, da bi se kaj zgodilo. In tudi prepričani smo bili, da se bo res nekaj zgodilo.

Učiteljica je zajela sapo, se izprsila, vzdignila zastavo, stegnila roko v rimski pozdrav in vzkliknila fašistični vzklik:

«Eia, eia, alalà!»

Justin je stopil naprej, se tudi sam izprsil, počasi vzdignil roko, pokazal zastavi figo in prav po oslovsko zarigal:

«I-a, i-a, i-a-aa!»

Vsa vrsta za njim je vzvalovila kakor bi švignil skozi njo električni tok: Zadržali smo dih in čakali, kaj bo.

Tudi učiteljici je vzelo sapo. Spet je odprla usta, toda zakričati ni mogla.

Justin se je ostro obrnil, kakor nas je učitelj učil pri telovadbi, in z Jerico mirno odkorakal po cesti. Vsi smo se usuli za njim, ne da bi se sploh zanimali za učiteljico. Stekli smo nekaj korakov, toda razkropili se nismo. V naših srcih sta gorela ponos in nenavadna kljubovalnost. Zdelo se nam je, da slavimo veliko zmago in da zato še ne moremo domov. Ustavili smo se sredi ceste in se izzivalno ozrli v učiteljico, ki je s svojo zastavo še zmeraj stala na stopnišču pred šolskimi vrati, kakor bi tam okamenela. Nekaj trenutkov je bila popolna tišina, potem pa se je učiteljica zganila in zakričala:

«Benito! Benitooo!»

Hitro smo se ozrli v Celarjevo hišo. Benito je stal v svojem oknu, bled, mrk in nepremičen. Justin se je obrnil proti njemu, vzdignil roko, mu pokazal figo in kakor prej zarigal:

«I-a, i-a, i-a-aa!»

Zgrnili smo se okrog njega, vzdignili roke in v zboru zarigali:

«I-a, i-a, i-a-a!»

Benito je stisnil čeljusti, skočil od okna in se takoj prikazal s svojim velikim, črnim samokresom

Spomnil sem se očetovih besed, zato sem zakričal:

«Streljal bo! Streljal bo!»

Tedaj pa se je za nami oglasil tudi učitelj. Stal je poleg učiteljice ter nas odganjal z besedo in z rokami:

«Otroci! Otroci moji, pustite nesrečnika pri miru! Pojdite domov!»

Počasi smo se odmikali in se ozirali v Benita, ki je s samokresom v roki gledal za nami. Nenadoma pa je učiteljica spet zakričala, toda zakričala je s tako nenavadnim glasom, da smo obstali in se ozrli. Z roko je kazala za nami, tolkla s peto ob stopnico in se divje drla v Benita;

«Spara!... Spara!... Vigliacco! Sparaaa!...»

Učitelj je vrgel roke kvišku in nam zavpil na vse grlo:

«Bežite! Bežite!...»

Stekli smo, se pognali s ceste in za hišne vogale.

«Vigliacco! Vigliacco!... Spara! Spara!» so za nami udarjali strupeni učiteljičini kriki.

Graparjev Justin, ki je še zmeraj držal Jerico za roko, je skočil pod cesto za veliki Ustinarjev bezgov grm, kjer je bilo polno kopriv in odslužene vaške posode. Pognal sem se za njim, se spotaknil in padel v koprive.

Tedaj je počil strel. In takoj še eden, še eden in še eden. Potem je nastala tišina, dolga tišina. Pobral sem se in se splazil k Justinu.

«Učiteljico je ustrelil!» je zahropel in nepremično gledal proti šoli.

Učiteljica je z glavo navzdol ležala na stopnišču. Učitelj se je sklanjal k njej, potem pa se je sunkovito ozrl v Benitovo okno, skočil in začel teči po stopnicah navzgor. Benito se je prikazal v oknu in nameril samokres. Vzdigoval ga je više in više, nato pa ga je obrnil in pritisnil na svoje bledo čelo. Počil je strel. Benito se je zamajal, padel naprej in obvisel čez okno.

«Mrtev je!» je zahropel Justin, prijel nemo Jerico za roko in jo potegnil za sabo na cesto. Splazil sem se za njim. Izza hišnih vogalov se je prikazalo še nekaj fantov.

Tedaj je iz šole stopil učitelj. Z razširjenimi rokami je hitel proti nam in hropel:

«Domov, otroci! Domov!... Bežite! Bežite!»

Obrnil sem se in stekel, kakor so me nesle noge.

KONEC

HOROSKOP

ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Neka zavistna oseba bo skušala iz koristoljubja škoditi nekemu vašemu prijatelju.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Nejemljite dobesedno tega, kar vam bo pripovedovala neka oseba z bujno domišljijo.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) S svojo nenadno kritičnostjo boste prizadeli predvsem svoje najbližje.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Pomena vdane ljubezni ne znate ceniti kot zasluži: svojo slepoto boste dojeli prepozno.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Majhni spori v družini: vsakdo bo mislil le na svoje privilegije.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) S pismom, od katerega si toliko obetate, bodo nastala le nova večjiva vprašanja.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Prijatelj vam bo svojo dušo: skušajte ga meti in mu pametno vati.

SKORPIJON (od 24. 1 22. 11.) Več boste dose prijaznostjo kot z nep ljivostjo; vsekakor pa s resite le nase.

STRELEC (od 23. 11. 12.) Izpostavljate se nev sti, da se boste zaman čili z nepomembnimi st

KOZOROG (od 21. 12 20. 1.) Imejte potrplje ljubljeno osebo, tudi danes skrajno muhasta.

VODNAR (od 21. 1. 2.) Napori, da bi ohran glasje v družini, ne bo dili zaželenega učinka.

RIBI (od 20. 2. do 2 Po nekaj dneh vzajemni všečnosti boste preživel kaj veselih dni z ljublje sebo.

Goriško-beneški dnevnik

Zanimivi podatki trgovinske zbornice

Kako v zadnjih letih mihajo cene pridelkom

Pšenica in koruza težita k pocenitvi, žlahtno belo in navadno črno vino pa k podražitvi

Tri roki imamo podatke o povprečnih cenah mehke pšenice, bele koruze, žlahtnega belega in navadnega črnega vina na italijanskem trgu v desetletjih od 1948 do 1957 in od 1949 do 1958. Ker bodo štetje, ki jih povzemamo iz tajnika trgovinske zbornice v Gorici, prav gotovo zanimale naše čitatelje, jih bomo v izvlečku objavili.

Povprečna cena za stot mehke pšenice v desetletju od 1948 do 1957 je znašala 7.273 lir. Cena je bila še visoka tudi leta (9.833 lir stot), kar je bila vobče najvišja cena od tridesetih let do danes. Ze leta 1958 je padla na 7.429 lir, najnižja cena je bila 1960. leta (6.596 lir).

V desetletju 1949—1958 je znašala povprečna cena 6.944 lir za stot, kar je veliko manj kot v prejšnjem desetletju. Vzrok pa je treba pripisati dejstvu, da je odpadlo leto 1948, ko je bila cena zelo visoka (ker je lani stal stot pšenice le 6.538 lir.

Tudi koruza se je precej pocenila. Od leta 1948 do 1958 je imeli najvišjo ceno 1953. leta (5.740 lir stot), najnižjo pa lani (3.838 lir stot).

Povsem nasproten pojav smo zasledili pri vinu. Zlahtno belo in navadno črno vino imata vedno večjo ceno. Belo vino je šlo od 10.250 lir hl v 1948. leta na 15.167 lir hl v lanskem letu. Povprečna cena v desetletju 1949—1958 je znašala za belo vino 12.780 lir. Navadno črno vino se je dvigalo 1948. leta po 7.442 lir, lani pa že po 10.208 lir hl. Povprečna cena v desetletju 1949—1958 je znašala 8.107 lir. Sklenjučki, ki nam jih dajejo podatki, so naslednji: pšenica in koruza se cenita, vino pa se draži kljub krizi, v kakršni je zašlo.

—«»—

Stavka kovinarjev

Kovinarji CRDA, Krenterja in Meteorja na Tržaškem so danes stavkali od 15. do 17. ure. Udeležba je bila nad 95-odstotna. Stavko so proglasile vse tri sindikalne organizacije z namenom, da se doseže od delodajalcev obnova delovne pogodbe, ki je zapadla konec lanskega leta.

—«»—

Izlet SPD v Škocjanske jame

Slovensko planinsko društvo obvešča svoje člane in prijatelje, da organizira v nedeljo 5. julija enodnevni izlet z avtobusom v Matavun in razsvetljene Škocjanske jame, kjer bo tradicionalni praznik z obširnim programom.

Odhod iz Podgore ob 6.30.
Odhod s Travnika ob 6.45.

Cena vožnje za člane 450 lir, za nečlane 500 lir.

Vpisovanje v kavarni Bratuš. Pohitite z vpisovanjem! Naročilo kosila 100 lir.

—«»—

Tombola preložena na prihodnjo nedeljo

Tradicionalna tombola, ki bi morala biti na praznik sv. Petra in Pavla, je zaradi hudega naliva, ki je trajal ves popoldan, odpadla in bo šele prihodnjo nedeljo okoli 19. ure.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 21,2 stopinje ob 16. uri, najnižja 11,6 stopinje ob 7. uri. Vlage 80 odstotkov.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Kako poročiti hčerko», R. Harison, K. Kendal.
VITTORIA. 17.15: «Robinzonove dogodivščine», R. Schneider, v barvah.
CENTRALE. 17.30: «Rudnik kralja Salomona», D. Kerr, S. Granger.
MODERNO. 17.00: «Rop z orožjem».

Drevi nagradijo štiri zaročence

Danes ob 21. uri bo televizijski napovedovalec Mike Buongiorno sporočil občinstvu na Trgu Cesare Battisti (ob slabem vremenu v dvorani Ginnastica) imena štirih zaročencev, ki jih je predvčerajšnjim izbralo razsodišče na podlagi pisem, ki so jih poslali številni zaročenci naše pokrajine. V njih so opisali svoja doživetja, vse zapreke, ki jim jih je postavilo življenje, da bi preprečilo njihovo združitev. Razsodišče jih je proučilo in že izbralo dvojici, kateri bodo obdarili skupno z zakoncema, ki sta poročena petdeset let.

Spremembe na progah s podeželjem

Novi vozni red mestnih avtobusov

Pričel je veljati danes na podlagi sporazuma z občino

Z današnjim dnem prične veljati novi vozni red avtobusnega podjetja ATA, tisti vozni red, ki ga predvideva nova pogodba med občino in županstvom, sprejeta prejšnji petek po dolgi in izčrpni obravnavi na seji občinskega sveta. Kljub nekaterim negativnim stranem (pretirana obremenitev voznikov in sprevodnikov ter odpustitev nekaterih uslužbencev — vprašanja, ki spadajo v pristojnost sindikalnih organizacij) bodo imeli naši okoliški prebivalci, kot na primer skoraj vsi prebivalci sovodenjske občine (razen Vrha), Štandrešci in Podgorci, z novim voznim redom ugodne zveze z mestom, ker je družba do zadnjih možnosti izkoristila svoj vozni park in osebje.

Novost, ki smo jo že omenili, je ustanovitev proge št. 5: Pevmski most, Gorica, letališče, Rupa, Gabrije, Rubije, Sovodnje in nazaj; s tem bodo imeli ti kraji po šest voženj ob delavnikih ter prav toliko ob nedeljah in praznikih.

Proga štev. 1 se bo podaljšala do štandreškega trga. Avtobusi bodo imeli zvezo z vsemi vlaki, ki prihajajo ali odhajajo z glavnega kolodvora; ne bodo pa imeli zveze z nočnimi vlaki, ker so se temu uprli lastniki taksijev.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči dežurna lekarna Pontoni & Bassi, Raštel št. 26, tel. 33-49.

LETNO GLEDALISCE V STANDREŽU

10., 11. in 12. julija

Izpred sodišča

Oče je «posredoval» v prepiru med sestrama

Mladenič zbežal z doma v Gradež, kjer je okradel lastnico bara

Franka Peca iz Ul. Trieste stanuje s svojo sestro Štefanijem in 72-letnim očetom Alojzijem v hiši št. 1 na Tržaški cesti. Med sestrama je prišlo 10. maja do hudega prepira, ki se je končal s pretepom. Ko je oče zaslišal kričanje, je planil v sobo in ju hotel ločiti. Pri tem je s polenom udaril Franko po glavi. Privoščila si jo je tudi Štefanija ter jo udarila s čevljem.

Stvar je prišla na ušesa redarjem, ki so prijavili sestro in očeta sodišču, češ da sta jo namenoma poškodovala. Oče se je izgovarjal, da je hotel «posredovati», toda sodniki mu niso verjeli. Obsodili so ga na mesec in 23 dni zapora, Štefanijo pa so oprostili, ker ni storila dejanja.

* * *

Sergio Beltramini iz Ulice Pradamano v Vidmu ima komaj 17 let, pa je že prišel navzkriž s sodiščem. Lani poleti je 12. avgusta nenadoma izginil z doma, ne da bi staršem povedal, kam se je odpeljal. V dobri uri je bil v Gradežu, kjer je hotel prvič v svojem življenju poskusiti, kako je človeku, kadar seže po tuji lastnini.

Stopil je v bar Cester, ki je last Marie Delmestri, por. Guerritoni iz Gorice. Opazil je, da je ženska pustila na mizi listnico in odšla v klet. Stegnil je roko, pograbil listnico, v kateri je bilo 43.500 lir, jo vtaknil v žep in se oddaljil. Ko se je lastnica vrnila, je takoj opazila tatvino. Stopila je na cesto in spoznala tatu, kajti drugega človeka ni bilo takrat v lokalu. Mladenič se je prestrašil in ji vrnil ukradeno blago, obenem pa jo je prosil, naj mu oprosti in nikomur ne pove, kaj je storil. Vtem je prišel k ženski agent in jo slišal, kako se je pritoževala nad sedanjo mladino. Agent je stekel za Beltramijem in ga dohitel na avtobusni postaji. Fant se je malce prestrašil in povedal, da je zbežal z doma in da je okradel lastnico Cesterja.

Včeraj so ga obsodili na osem mesecev zapora in šest tisoč lir globe pogojno.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Kolesarska dirka po Franciji

Riviere, Baldini, Anquetil v prvi etapi na kronometer

Cazala ohranil rumeno majico in še povečal svoj naskok

NANTES, 30. — V prvi etapi letošnjega Toura na kronometer je na 45.330 km dolgi progi od Blaina do Nantesa zmagal Francoz Roger Riviere pred svetovnim prvakom Baldinijem, Francozom Anquetilom, Grafom, Saintom, Gaulom in ostalimi. Cazala (Fr.) je ohranil rumeno majico prvega v splošni klasifikaciji in celo povečal svoj naskok pred neposrednimi zasledovalci. Riviere, Baldini in Anquetil so tudi znatno izboljšali svoj položaj v splošni klasifikaciji, zaostal pa je Bobet.

Današnja proga je veljala za prvo resnejšo preizkušnjo. Bila je nižinska, vendar lahno valovita. Startalo je 118 kolesarjev v razmaku po 2 minuti, prvi pa se je podal na pot Anglež Hewson ob 11.36'. Vreme je bilo oblačno in lahno vetrovno.

Med prvimi 25 kolesarji, ki so dosegli cilj, ni nihče dosegel časa izpod ene ure, kar je kot prvemu uspelo šele Italijanu Bonu s časom 59'43" s povprečno hitrostjo 45,545 km na uro. Njegov rezultat je kmalu nato izboljšal Belgijec Brankart z 58'47" in s povprečno hitrostjo 46,268 km, ki je tudi ostal najboljši vse dokler ni dosegel cilja francoski pokrajinski vozač Saint, ki je prevozil progo v 57'58" s povprečno hitrostjo 46,921 km.

Toda tudi Saintov rezultat ni vzdržal dolgo. Najprej ga je izboljšal Riviere, nato Baldini in končno še Anquetil, močno pa se mu je približal tudi Gaul.

Robert Cazala se je z zaostankom 3'45" za Rivierom uvrstil na 17. mesto. Svoja direktna zasledovalca v splošni klasifikaciji Gauthiera in Vermeulina je prehitel za 1' oz. za 30" in je tako ohranil rumeno majico.

Riviere je bil v veliki formi. Vodstvo je prevzel že takoj v začetku etape in na pol proge je imel 20" naskoka pred Baldinijem, 24" pred Saintom, 27" pred Angladejem. Tudi v drugem delu proge je bil Riviere najhitrejši, vendar pa je zadnjih 22,500 km prevozil Bandini v skoraj enakem času kot svetovni prvak v enourni vožnji, kateremu je pustil samo 1", medtem ko se je zaostanek vseh ostalih močno povečal.

Baldini je bil v finišu izreden in mnogi menijo, da bi Riviera vsaj dohitel če že ne tudi prehitel, samo če bi bila proga še nekaj km daljša.

Izmed nefavoritov se je z dobrim časom uveljavil bivši svetovni prvak v zasledovalni vožnji diletantov Bono, ki se je uvrstil na 9. mesto.

Vredno je omeniti tudi dejstvo, da je prva četvorica vozila s povprečno hitrostjo nad 47 km na uro in da se je Riviere celo približal 48 km na uro.

VRSTNI RED V 6. ETAPI BLAIN-NANTES (45,330 KM), izidi individualno na kronometer: 1. Riviere (Fr.) 56'46" s p.h. 47,911 (z odbitkom 55'46"), 2. Baldini (It.) 57'07" (z odbitkom 56'37"), 3. Anquetil (Fr.) 57'44", 4. Graf (Sv.-Nem.) 57'51", 5. Saint (OSO) 57'58", 6. Gaul (Niz.-Luks.) 58'22", 7. Brankart (Bel.) 58'47", 8. Anglade (CM) 58'57", 9. Bono (It.) 59'43", 10. Bahamontes (Sp.) 59'44", 11. Plankaert (Bel.) 59'47", 12. Van Est (Niz.-Luks.) 59'51", 13. Ernzer (Niz.-Luks.) 1.00'10", 14. Galdeano (Sp.) 1.00'13", 15. Suarez (Sp.) 1.00' in 19", 16. Forestier (CM) 1.00'25", 17. Cazala (Fr.) 1.00' in 31", 18. Otano (Sp.) 1.00'34", 19. Lebuhotel (OSO) 1.00'39", 20. Bobet (Fr.) in Schmitz (Niz.Luks.) 1.00'42".

SPLOSNI VRSTNI RED PO 6. ETAPI: 1. Cazala (Fr.) 33.59'45", 2. Gauthier (CCM) z zaostankom 1'27", 3. Annaert (PNE) 2'11", 4. Vermeulin (PNE) 2'12", 5. Desmet (Bel.) 32'7", 6. Schellemberg (Sv.-Nem.) 4'02", 7. Picot (OSO) in Pauwels (Bel.) 4'23", 9. Stablinski (Fr.) 6'26", 10. Batista (Med.) 7'04", 11. Riviere (Fr.) 8'01", 12. Baldini (It.) 8'52", 13. Graf (Sv.-Nem.) 8'56", 14. Anquetil (Fr.) 9'59", 15. Graczyk (Fr.) 10'15", 16. Favero (It.) 10'19", 17. Darrigade (Fr.) 10'29", 18. Bahamontes (Sp.) 10'30", 19. Galdeano (Sp.) 10' in 31", 20. Saint (OSO) 10'32".

VRSTNI RED MOSTEV: 1. Francija (Cazala, Stablinski, Riviere) 102.13'42", 2. Paris nord-est (Annaert (Annaert, Vermeulin, Lefebvre) 102.17' in 29", 3. Belgija (Desmet, Paulwels, Plankaert) 102.19' in 08", 4. Centre-Midi (Gautier, Anglade, Forestier) 102.25' in 12", 5. Svica-Nemčija (Schellemberg, Graf, Friedrich) 102.26,23", 6. Ovest-sud-est (Picot, Saint, Pibelin) 102.26'51", 7. Italija (Baldini, Favero, Bono) 102.31'39", 8. Niz.Luks. (Gaul, Van Est, De Groot) 102.32'29", 9. Spanija (Bahamontes, Galdeano, Suarez) 102.32'50", 10. Mednarodno m. (Batista, Elliot, Robinson) 102.35'04".

—«»—

Rezultati dvoboja APT - Ignis v Miramaru

Izidi sinočnjega boksarskega dvoboja diletantov Ignis in APT (Akademia Pugilistica Triestina) na stadionu «Ferroviario» v Miramarskem drevoredu:

Mušja kat.: Sardo (Ig.) premagal Zara (APT) p. t.; Boschi (APT) Rossija (Ig.) p. t.; **petelinja kat.**: Locatelli (APT) Terrenija (Ig.) p. t.; **lahka kat.**: Benvenuti II. (APT) Abbateja (Ig.) p. t.; **lahki welter**: Mariani (APT) - Stocchetti (Ig.) neodločeno: **welter**: Romano (APT) Messorija (Ig.) p. t., Callegaris (APT) Persianija (Ig.) p. t.

NOVINCI — mušja kat.: Lesich (APT) Mignanija (Ig.) p. t.; **petelinja kat.**: Del Degan (APT) Rienteja (Ig.) p. t.

—«»—

PLAVANJE V SPLITU

FIAT - Jadran 83,5:63,5

SPLIT, 30. — Plavalni dvoboj med moštvom FIAT iz Turina in splitskim Jadranom se je končal z zmago gostov z izidom 83,5—63,5. Italijanka Faidiga je na 200 m hrbtno postavila v 50-metrskem bazenu nov italijanski rekord s časom 2'47"6. Gledalcev 1500.

BOKS

Pravisani v Milan

Tržaški boksar Pravisani odpotuje danes zjutraj v spremstvu svojega menažerja Fabrisa v Milan, kjer se bo v četrtek pomeril z Giordanom Camparijem za italijansko prvenstvo peresne kategorije. Tržaški boksar je včeraj zaključil s svojimi pripravami in je dosegel najboljšo formo.

S Pravisanijem odpotuje v Milan tudi Burlovich (lahka kat.), ki se bo v okviru iste prireditve boril s Fioravantejem iz Bocna.

—«»—

ZASLUŽENO PRIZNANJE

Boschini odlikovan s palmo za zasluge

Ennio Boschini član CRDA iz Tržiča, ki je v nedeljo postavil na tržaškem stadionu v kladivu rezultat evropske vrednosti za juniorje, je bil včeraj zvečer med kratko slavnostjo na sedežu Fidal odlikovan s palmo za zasluge, katero mu je izročil predsednik deželnega odbora Fidal Petraco v znak priznanja za njegove uspehe v prejšnji sezoni.

Boschini je prejel tudi značko verjetnega olimpijca 1960.

—«»—

○ BORAAS, 30. — V prijateljski tekmi je Inter premagal selekcijo drugorazrednih moštev «Elfsborg» in «Norrbya» s 3:2 (2:1).

Nogometni turnir «Kvarnerske obale»

Nepričakovan poraz Rijeke proti moštvu Eintracht

Še ena visoka zmaga Hajduka

REKA, 30. — V nadaljevanju mednarodnega mladinskega nogometnega turnirja «Kvarnerske obale» so bile danes odigrane tekme v reški in puljski skupini.

Poraz Rijeke proti Eintrachtu predstavlja precejšnje presenečenje. Reška enajstorica je zaigrala v prvem polčasu še dokaj dobro, v drugem pa je popolnoma popustila in gostje so po zaslugi Schamerja in Urija dosegli tri gole. Normalni so ostali rezultati, predvsem pa uspeh Hajduka, ki je, sodeč po dosedanjih igrah, glavni kandidat za naslov prvaka turnirja.

Današnje tekme so se končale z naslednjimi rezultati:

REKA
Eintracht - Rijeka 3:0
Dinamo - Bronshoj 2:1

Dinamo	2	2	0	0	5:2 4
Rijeka	2	1	0	1	7:5 2
Eintrach	2	1	0	1	4:3 2
Bronshoj	2	0	0	2	3:9 0

PULJ
Hajduk - S. Olivi 4:0
Lugano - Bayern 3:2

Hajduk	2	2	0	0	14:0 4
S. Olivi	2	1	0	1	4:6 2
Lugano	2	1	0	1	13:12 2
Bayern	2	0	0	2	4:7 0

Današnji program:
Reka: Dinamo - Reka, Bronshoj - Eintracht
Pulj: Hajduk - Bayern, S. Olivi - Lugano
Opatija: Opatija - Boldclubben, C. zvezda - Austria
Labin: Partizan - Wien, Rudar - Virtus.

—«»—

NOGOMET V KOPRU

Rudar - mladinski prvak Slovenije

Mladi koprski nogometaši drugi

V nedeljo je bilo na sporedu zadnje kolo finalnega tekmovanja za naslov mladinskega nogometnega prvaka Slovenije. V odločilni tekmi je trboveljski Rudar premagal Maribor z 1:0 (0:0) in si tako že tretjič priboril najvišjo lovoriko. Edini gol tekme je zabil iz enajstmetrovke Žibert.

V tekmi za drugo mesto je Koper igral neodločeno s kranjskim Triglavom 0:0. Koper je bil sicer v premoči, vendar so bili igralci preutrujeni, da bi si zagotovili dve točki.

Končna lestvica tekmovanja je naslednja:

Rudar	3	3	0	0	7:2	6
Koper	3	1	1	1	3:4	3
Maribor	3	1	0	2	3:3	2
Triglav	3	0	1	2	1:5	1

Vsa moštva so dobila lično izdelane plakete. Posebna priznanja pa so dobili še zmagovalec Rudar (krasen prehodni pokal), Koper kot najbolj disciplinirano moštvo in vratar Maribora Vabič kot najboljši vratar.

Tekmam je prisostvovalo povprečno po 800 gledalcev, zadnji dan pa nad tisoč.

V prihodnjih dneh se bodo začeli najboljši mladi nogometaši pripravljati za bližnja srečanja mladinskih nogometnih reprezentanc ljudskih republik. Kakor smo zvedeli, se bodo priprav udeležili tudi trije nogometaši primorskih klubov: Furlanič (Koper), Gabrijelčič (Izola) in Černič (Nova Gorica).

—«»—

KOSARKARSKI POKAL

Riga tudi letos evropski prvak

SOFIJA, 30. — Košarkarski prvak SZ in branilec pokala evropskih prvakov ASP Riga je v povratni tekmi v finalu evropskega pokala premagal včeraj na stadionu Levski prvaka Bolgarije in lanskega finalista Akademika z 69:67 (31:34). Ker je Riga zmagala tudi v prvem srečanju z 21 točkami razlike, je tudi za letos ostal dragoceni naslov v Rigi.

Akademik je bil v tej povratni tekmi boljši, vendar pa ni mogel prodreti hermetične obrambe Rige, pri kateri se je odlikoval 218 cm visoki Kruminc.

Pokal je zmagovalcem izročil generalni sekretar FLBA g. William Jones.

Teniški turnir v Wimbledonu

Pietrangeli in Sirola polfinalista v dvojicah

V mešanih dvojicah Pietrangeli z Brasherjevo v četrtfinalu

LONDON, 30. — Mednarodno teniško prvenstvo v Wimbledonu se je danes nadaljevalo s četrtfinalnimi igrami posameznic, s četrtfinalnimi igrami moških dvojic in s tretjim turnusom mešanih dvojic.

V konkurenci moških dvojic sta se Pietrangeli in Sirola kvalificirala v polfinale z zmago nad Špancema Arillo in Gimenom, Pietrangeli pa je skupno z Angležinjo Brasher prebrodil tudi tretji turnus in se uvrstil v četrtfinale.

Tehnični rezultati:

Posameznice (četrtfinale): Raynolds (J. Afr.) - Mortimer (VB) 7:5, 8:6, Bueno (Braz.) - Buding (Apol.) 6:3, 6:3, Hard (ZDA) - Haydon (VB) 6:4, 7:5, Moore (ZDA)-Ramirez (Meh.) 6:3, 6:2.

Moške dvojice (četrtfinale): Pietrangeli-Sirola (It.) - Arilla-Gimeno (Sp.) 6:4, 10:8, 6:3, Legenstein-T. Ulrich (Apol.Dan.) - Forbes-Segal (J. Afr.) 6:3, 8:6, 6:4, Emerson-Fraser (Avstralija) - Couder - Santana (Sp.) 6:3, 16:14, 6:4, Laver-Mark (Avst.) - Ayala-Krishnan (Cile-Ind.) 6:4, 6:8, 8:6, 6:2.

Mešane dvojice (tretji turnus): 1. Pietrangeli-Brasher (It.-VB) - Jacques-Armstrong (Avst.-VB) 2:6, 6:3, 7:5.

—«»—

Kvote TOTIP

RIM, 30. — Ravnateljstvo TOTIP sporoča kvote zadnjega stavnega stolpca TOTIP:

12 točk — 636.855 lir, 11 točk — 31.926 lir, 10 točk — 4.671 lir.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 1. t. m. ob 20. uri Warner Bros barvni film:

LOVCI Z MEJE

Igra RANDOLF SCOTT

Vozni red avtobusov ATA

Ob delavnikih
Od pevmskega mosta: 7.15*, 9.25, 12.30, 14.55, 16.00**, 17.00 in 19.00.
Iz Sovodenj: 7.50, 10.00, 13.00, 15.25, 16.45**, 17.45, 19.45*.
Ob praznikih
Pevmski most: 9.50, 14.50 15 in 50, 17.30, 19.00 in 21.00.
Sovodnje: 11.00, 12.25, 16.25, 18.05, 19.45*, 21.35.

* vozijo po Podturnu
** vozijo do pokopališča
Navadni vozni listek 30 lir, povratni za pokopališče do 8.30 35 lir, nato 50 lir; ob praznikih 35 lir, povratni 50 lir. Vozni listek do letališča ob delavnikih 35 lir, povratni do 8.30 45 lir, ob praznikih 40 lir. Vozni listek do Sovodenj ob delavnikih 40 lir, ob praznikih 45 lir.

TRAVNIK - LOČNIK
Vozi: Travnik, Ul. Oberdan, Korzo Verdi, Korzo Italia, Ul. Aquileia, Most IX. avgusta, Ul. Brigata Re, Ločnik (trg), S. Rocco di Luzzinis, Ločnik (trg), Ul. Brigata Re, Madonnina del Fante, Ul. IV. novembra, Ul. Brigata Cuneo, Grojna, pevmski most, Drevored XX. septembra, Ul. S. Chiara, Ul. Mameli, Travnik.
Ob delavnikih
Travnik: od 7.00 do 20.00 vozi vsako uro.
Ločnik: od 7.20 do 20.20 vozi vsako uro.
Ob praznikih
Travnik: 9.00, 10.00, 11.00, 12.00 in od 15.00 do 24.00 vozi vsako uro.
Ločnik: 9.20, 10.20, 11.20, 12 in 20, od 15.20 do 00.20 vozi vsako uro.
Navadni listek do mosta 30 lir, čez 35 lir; povratni do mosta 35 lir, čez 45 lir. Ob delavnikih do mosta 35 lir, čez most 40 lir; ponoči; ob delavnikih 35 lir, 40 lir, ob praznikih 40 lir ter 45 lir.

TRAVNIK - STRAŽICE
Vozi: Travnik, Ul. Oberdan, Korzo Verdi, Korzo Italia, Ul. IX. avgusta, Ul. Brigata Casale, Ul. Montecucco, Drevored Colombo, Trg E. Toti, Ul. Brigata Pavia, Drevored XX. septembra, Ul. S. Chiara, Ul. Mameli, Travnik.
Ob delavnikih
Travnik: od 6.45 do 21.45 vozi vsako uro.
Ob praznikih
Travnik: od 8.45 do 12.45 ter od 14.45 do 22.45 vozi vsako uro.
Navadni vozni listek 30 lir, povratni ob delavnikih 35 lir, po 22. uri 35 lir. Ob praznikih 35 lir, ponoči 40 lir.

TRAVNIK - LOČNIK
Vozi: Travnik, Ul. Mameli, Ul. S. Chiara ,Drevored XX. septembra, pevmski most, Grojna, Ul. Brigata Cuneo, Ul. IV. novembra, Madonnina del Fante, Ul. Brigata Re, Ločnik, S. Rocco di Luzzinis, Ločnik (trg), Ul. Brigata Re, Madonnina del Fante, Most IX avgusta, Ul. Aquilea, Korzo Italia, Korzo Verdi, Ul. Oberdan, Travnik.
Ob delavnikih
Travnik: od 7.30 do 20.30 vozi vsako uro.
Ločnik: od 7.50 do 20.50 vozijo vsako uro, zadnji ob 22. uri.
Ob praznikih
Travnik: od 13.30 do 22.30 vozijo vsako uro.
Ločnik: od 13.50 do 22.50 vozijo vsako uro.
Navadni vozni listek čez mosta 35 lir, povratni čez mosta 45 lir, ob praznikih čez mosta 40 lir. Ponoči ob delavnikih 40 lir, ob praznikih 45 lir.

* vozi od kolodvora
TRAVNIK - STRAŽICE
Vozi: Travnik, Ul. Mameli, Ul. S. Chiara, Drevored XX. septembra, Ul. Brigata Pavia, Trg E. Toti, Drevored Colombo, Ul. Montecucco, Ul. Brigata Casale, Ul. IX. avgusta, Korzo Italia, Korzo Verdi, Ul. Oberdan, Travnik.
Ob delavnikih
Travnik: od 6.30 in od 7.15 do 22.15 vozijo vsako uro.
Ob praznikih
Travnik: od 8.15 in od 14.15 do 22.15 vozijo vsako uro.
Navadni listek 30 lir, povratni ob delavnikih 35 lir, po 22. uri 35 lir. Ob praznikih 35 lir, ponoči 40 lir.

ROGA ST. 1: Standrež, kolodvor, svetogorska postaja.
Ob delavnikih
Od Standreža: 5.25 (kolodvor), 5.56, 6.10, 6.30, 6.50, 7.05, 7.30 (do 20.07 vozi vsakih 9 minut), 20.20, 20.35, 20.55, 21.15, 21.35, 21.50, 22.20, 22.45.
Od svetogorska postaja: 5.35, 6.05, 6.40, 7.00, 7.10, 7.25, 7.38 in 20.07 vozi vsakih 9 minut), 20.20, 20.30, 20.40, 20.50, 21.05, 21.35, 21.50, 22.05, 22.30 in 23.10.
Ob praznikih
Od Standreža: 5.25, 5.55, 6.10, 6.40, 6.50, 7.10, 7.30, 7.50, 8.08 in 20.26 vozi vsakih 9 minut), 20.35, 20.44, 20.53, 21.05, 21.15, 21.35, 21.55, 22.15, 22.30, 23.20, 00.15.
Od svetogorska postaja: 5.35, 6.05, 6.30, 6.50, 7.10, 7.30, 7.50, 8.08, 8.22, 8.33, 8.44 (do 20.44 vozi vsakih 9 minut), 20.54, 21.05, 21.15, 21.35, 21.40, 22.00, 22.10, 22.30, 23.00, 23.20, 23.40 in 00.30.
Navadni vozni listek stane 30 lir, povratni 35 lir, po 22. uri 35 lir, ob praznikih 35 lir, ponoči 40 lir.

ROGA ST. 2: Kolodvor - Bolnice.
Ob delavnikih
Od kolodvora: 9.00, 10.20, 13.45, 16.40.
Od bolnice: 9.15, 10.35, 15.00.
Ob praznikih
Od kolodvora: 9.10, 13.45, 14.20 in 16.40.
Od bolnice: 9.25, 14.15, 16.56.
Navadni vozni listek 30 lir, mesečni 35 lir.

ROGA ST. 5: Pevmski most, pokopališče, Sovodnje.

ŠKO KRANJEC:

Povest o dobrih ljudeh

Ivan je že sam mnogo razmišljal o tem. Pravzaprav ne toliko razmišljal, kot da ne bi vedel, kaj naj napravi s Katico, kaj pri njem je bilo to nekaj samo po sebi umevnega, da pride Katica z njim po svetu. Razumljivo je bilo, da ima do te dolžnosti, ki jih je bil nekoč vzel nase s tem, da se je poročil z njeno materjo Marto. Če se je Marta otresla dolžnosti do otroka, se jih Ivan ni mogel, pa tudi ne hotel. Razmišljal je tembolj o predlogu, ki sta mu ga stavila stara Koštrčeva, da, naj bi dekle ostala pri njima do jeseni, ko se bo Ivan tako ali tako vrnil iz sveta. V tem ni bilo nič čudnega, saj se je ves čas pobotal z Jožefom za kos zemlje, kjer si bo postavil hišo. Ivan bo ostal v tem kraju in Katica bo ostala z njim. Prevzela je vlasta po starima Koštrčevima samoto tega kraja in vso njegovo lepoto. Ivan ima poleg tega že v načrtu, koliko zemlje bo dokupil.

Lepi so ti načrti, vredni malih ljudi, ki čutijo, da je v njih vse tako razdeljeno in urejeno, da se majhni ljudje ne morejo ukvarjati z ničimer velikim, če naj ne zagazijo v polom, kakor je zagazila Marta, ki se je odločila za velike stvari.

Nekoč bodo ti mali načrti poplačani z lepoto, ki je ni nikjer na svetu. Prišli bodo časi, ko bosta s Katico sama tu, ve se bo kakor zdaj vračala pomlad z vsem nemirom in z vso lepotno košnostjo. Mura bo večno šumela in njeno šumenje se bo mešalo s pesmijo slavcev, sinic, ščinkavcev in še mnogih drugih ptic.

In to bodi plačilo za mnogo trpljenja, ki ga mora človek prestati v življenju.

S Katico sta dva dni pred njegovim odhodom sedela pred hišo na soncu in načela pogovor o tem.

«Ali pojdeš z mano?» jo je vprašal Ivan.

Katica je poslednje čase mnogo razmišljala o tem in se ni mogla odločiti. Svet sam ni bil več mikaven kar ni bilo matere in kar je bil oče tako zamišljen in otožen

«Ne vem, Ivan,» mu je odvrnila, kakor ga je vedno klicala. «Ali ne bi bilo bolje, če bi ostala tu? Saj ti bom v svetu samo v napotje. Tu pa bi pri Koštrčevima že kako živela. Rada me imata. Tu bi te počakala. Saj se boš jeseni vrnil.»

«Vrnil se bom,» je pritrdil Ivan. «Kam pa naj grem? Saj sem kupil zemljo in k letu, ako bog da, začneva s hišo. Tam boš ti gospodinjila!» Hotel jo je razveseliti. Katica pa je samo odmajala.

«Gospodinjila bi ti že, če bi mogla,» je rekla «Sedela bom kakor zdaj in ti bom samo v napotje.»

«V napotje, Katica!» je vzkliknil in ta vzklik mu je prišel res iz srca. Potem jo je prijel za roko: «Spominjala me boš nečesa, kar je bilo, pa je minilo...» Obmolknil je za trenutek in se ji zagledal v obraz, ki je postajal čudovito podoben Martinemu.

«Matere?» je vprašala. Nasmehnila se je. «Potem se boš samo jezil name. Ne bi te rada spominjala nanjo.»

Odmajal je in kakor zase rekel: «Nikdar se nisem jezil nanjo... rad sem jo imel. In rad bi jo imel vedno, da je le hotela ostati pri nama. Le ona naju ni imela rada. Naveličala se je... Vedno je ljubila svet.»

Te dni, ki so jima še ostali, sta presedela pred hišo na soncu, in vsakdo, kdor je hotel na ta kraj, da bi se grel na soncu, se je umaknil, da ju ne bi motil, zakaj videti je bilo, da imata toliko tehtnih pogovorov.

Pogovori niso bili bog ve kako pomembni, saj se ni moglo nič več odločiti. Toda potrebno je bilo, da sta obujala marsikak lep spomin na nekdanje življenje in da sta se vedno znova oklepala svojih malih načrtov.

«Razmišljal sem na vse strani,» je rekel Ivan, «in se ukvarjal z mislijo, da bi te odvedel k svojim staršem, ki bi skrbeli zate. Pa se nisem mogel odločiti; tam bi jim bila le v napotje. Poznam svojo sestro in svaka, ki bi zaradi tebe pretepali svoje otroke. Samo dvoje imava, ali greš z menoj in bova živela v tistih krajih kakor lani, ali pa ostaneš res tu. Jaz zase bi rajši videl, če bi šla z mano. Da ne bom tako sam.»

«Ne, Ivan, naj ostanem tu. Bom že kako živela. Ti boš pa lahko več prištedil, če hočeš, da bi drugo leto začel s hišo.»

«Da, to nameravam. Potem ne boš jezna, če ostaneš tu?»

«Ne, vesela bom... in čakala te bom. Ko bo jesen, boš prišel?»

«Prišel bom, Katica.»

Do jeseni naposled ni tako daleč. In če gre za velike stvari, je docela v redu, če ostane tu.

Samo enega si ne upata nikdar naravnost dotakniti: Marte. Oba čutita, kako ju to mori, pa se vendar izogneta temu, prav zato, ker se bojita, da bi si prizadejala samo novih bolečin. Marta je skorajda pozabljena, vsaj tako bi lahko kdo sodil. In vendar je Marta tista, ki neprestano vzbuja trpke misli, katerim se ne moreta ogniti.

Toda Marta je tačas daleč v svetu. Kje, tega nihče ne ve. Marta se ne vrne več. Tak je njen značaj. Rajši bi napravila karkoli, samo vrniti se ne bo hotela. In vendar bi ji Ivan in Katica vse odpustila, če bi stopila zdaj med njiju in se ju dotaknila z roko.

Naposled je prišel dan, ko je začel Ivan pospravljati svoje stvari v pleteno košaro. Položil jo je na mizo in razvrstil v njo tiste malenkosti, ki jih je imel, in se skušal domisliti še tega in onega.

Katica je sedela za mizo in kakor bi opazovala njegovo delo. Mislila je na pot, na katero pojde danes oče. Ta pot je dolga, Katica se je dobro spominja, čeprav ni ničesar videla; najprej dobri dve uri peš, ako ne ujame kakega voznika, da bi prisedel na voz, potem sede na vlak in se bo vozil skoraj ves dan. Naposled bo na kraju. Tam je isto sonce kot tu, poleti isti moreči zrak, vzduh po jarkih in vonj polja. Samo tam druge ptice skoraj da ne pojo kakor škrjanci, ki jih lahko slišiš ves dan nekje visoko pod nebom.

To poletje Katica ne pojde z Ivanom. Ostala bo tu. Delala bo družbo dedku in mamici in tu bo poslušala, ko bodo škrjanci peli nad njivami. Saj tudi tu živijo škrjanci. Jeseni pa se bo Ivan vrnil in potem pridejo spet tisti lepi večeri, ko bodo sedeli okrog Koštrčeve peči, ki so jo zdaj že vsi zapustili, in tedaj bo Ivan vzel v roke kitaro in rekel Katici:

— Katica, zapoj.

«Do vasi te pospremim,»